Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 189 ◆ Субота, 28 вересня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

У НЬЮ-ЙОРКУ міністр закордонних справ України А. Зленко і федеральний міністр закордонних справ Австрійської Республіки А. Мок підписали спільне Комюніке про встановлення консульських відносин між Україною та Австрійською Республікою.

ВЧОРА в Міністерстві юстиції України видано свідоцтво про реєстрацію Партії демократичного відродження України. Після реєстрації керівники партії дали прес-конференцію, під час якої співголова партії Олександр Ємець заявив, що ПДВУ підтримуватиме лише таку форму союзу колишніх членів СРСР, за якої СРСР перестане бути державою, тобто всі угоди укладатимуться як міжнародні.

ТОВАРИСТВО сприяння обороні України (ТСО України) — так тепер називатиметься колишнє ДТСААФ УРСР. Рішення про його перетворення в самостійну оборонно-патріотичну організацію прийнято на позачерговому з'їзді ДТСААФ України.

6 Ім'я президента Української акціонерної компанії «Укрінтур» відоме читачам «Голосу України» з кореспонденції «Посуньтеся, Урчукін прийшов» у номері газети за шосте серпня та з відкритого листа трьох керівників київського та харківського відділень Всесоюзного акціонерного товариства «Інтурист» та Кримського об'єднання орендних підприємств до депутатів Верховної Ради республіки.

ГОЛОДУВАННЯ — ЗБРОЯ КЕРІВНИКІВ

Керівники первинних організацій незалежної профспілки шахтарів чотирьох шахт Першотравенська Луганської області оголосили голодовку і розбили намети на центральній міській площі. Формальним приводом для цієї акції стала відмова депутатів міськради внести до порядку денного чергової сесії питання про вибори нового голови. Серед вимог гірників — також саморозпуск Ради і нові вибори.

«Євро-ІКС».

ПОШИЛИ У ПРЕТЕНДЕНТИ

Відомого українського поета Бориса Олійника висунули претендентом у кандидати в президенти України від Старобільської швейної фабрики. Його ж висунули кандидатом і на об'єднаних зборах шкіл, профтехучилищ та технікуму Антрацита (Луганської області).

Виступаючі на цих зборах відзначили мудрість та врівноваженість, досвід політичної діяльності шановного кандидата.

Додамо від себе, що Б. Олійник, народний депутат СРСР від КПРС, після провалу путчу і заборони компартії повідомив ВР СРСР, що збирається повернутися до літературної діяльності. Напевно участь у передвиборній кампанії — один з необхідних етапів цієї діяльності.

МЕДАЛЬ — ХМАРІ

Юрій Шимко, президент Світового Конгресу Вільних Українців, урочисто вручив заступникові голови Української республіканської партії народному депутатові Степанові Хмарі медаль Святого Володимира за безкомпромісну й самовіддану боротьбу за демократію і незалежність України. Урочисте вручення відбулося в актовому залі київського політехнічного інституту в присутності представників республіканської партії, Спілки незалежної молоді, інших громадських організацій та гостей із діаспори.

РУХ-прес.

СУМНА СТАТИСТИКА

307 сіл зникло з карти Миколаївщини за останні тридцять років. За цей же період кількість сільського населення зменшилася на 146 тисяч чоловік.

Основні причини — міграція людей із села в місто, ліквідація малих та віддалених сіл, а також перевищення смертності над народжуваністю, що є характерним майже для кожного другого з 904 сіл області.

У Братському, Казанківському, Кривоозерському та Первомайському районах кожен четвертий житель села — пенсіонер.

Інформація за матеріалами VII сесії Миколаївської обласної Ради народних депутатів.

Микола БАРАНОВ.

Миколаїв.

МОЛЬФАР

11 РОЗПОВІДЬ ПРО ПРИКАРПАТСЬКОГО НАРОДНОГО ЛІКАРЯ МИХАЙЛА НІЧАЯ ТА НЕЗВИЧНІ МЕТОДИ ЙОГО ЗЦІЛЕННЯ, ДИВНІ ЯВИЩА НАШОГО БУТТЯ І ТАЄМНИЦІ ЛЮДСЬКОЇ ПРИРОДИ.

ЧИ УСІ НИТОЧКИ ВЕДУТЬ ДО РИМУ?

10 Одна сторона, звертаючись до братів і сестер, до Голови Верховної Ради, Генерального прокурора, скаржиться, що до її храму — чи не єдиного бастіону православ'я на Прикарпатті — уже двічі вривалися католики і двічі нападали люди у формі працівників правоохоронних органів. А в ніч з 16 на 17 вересня храм за допомогою кийків, газу «Черемуха» захопило до тисячі нападників, серед них і «змопівці».

Протилежна сторона вважає, що тим силам, які не зійшли з арени, а причаїлися, дуже потрібно нагнітати конфронтацію в будь-який спосіб. У «кухні» Львівського обкому компартії (колишнього) виявлено документ, який розпалював міжконфесійні пожежі ефективніше, аніж пляшки із запальною рідиною...

НАШИХ кореспондентів за кордоном побільшало! З «Голосом України» погодився співпрацювати відомий діяч української діаспори в Бразилії, президент Товариства прихильників української культури Нестор Кутинський. Друкуємо його перший допис на 4-й сторінці.

З НАДІЄЮ чекають у НКАО 1 жовтня — дня приїзду групи спостерігачів з Росії й Казахстану. Вони повинні стежити за виконанням прийнятого у Железноводську комюніке. А поки що рвуться снаряди, гинуть люди.

ЗА неофіційними повідомленнями з Грузії, більша частина інтелігенції на боці опозиції. Президента З. Гамсахурдія підтримує провінція. Але в провінції немає такої грізної сили, як Національна гвардія. Тому З. Гамсахурдія конче необхідно шукати компроміс із опозицією.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу на 16 сторінках.

«ЗУСТРІЧ БУЛА ПЛОДОТВОРНОЮ»

ВАШИНГТОН, 26 вересня. (Спец. кор. Укрінформ В. Демиденко). Сполучені Штати Америки заінтересовані у співробітництві з Україною, США сприятимуть її прагненням до створення справді демократичної, правової держави, здійснення великих економічних і соціальних реформ. Про це йшлося на зустрічі Голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука з Президентом США Джорджем Бушем, яка відбулася 25 вересня в Овальному кабінеті Білого дому.

Глава українського парламенту проінформував Президента про соціально-політичну і економічну ситуацію, діяльність Верховної Ради, її постійних комісій, складності переходу до ринкової економіки, перетворення в промисловості, на транспорті, в сільському господарстві. Увага акцентувалась на тому, що процеси демократизації, які відбуваються на Україні, набули необоротного характеру. Докорінно змінюється її державний устрій, йде активна підготовка до референдуму, на якому народ сам визначить, якою бути Україні, яким шляхом йти далі. Саме тепер закладаються основи для вільного розвитку Української держави.

Л. Кравчук підкреслив: здійснення радикальних реформ вимагає не тільки значних внутрішніх зусиль, а й залучення до взаємовигідного співробітництва зарубіжних країн, широкого використання консультативної допомоги, інвестицій, кредитів.

Говорячи про ядерну зброю, яка знаходиться на території України, Л. Кравчук повідомив Президента США про те, що республіка не має наміру передавати її кому б то не було. Вона залишиться на території суверенної держави. Але це не означає, відзначив він, що ми виступаємо проти роззброєння. Навпаки, згідно з прийнятою Декларацією про державний суверенітет, Україна проголосила про свій намір стати без'ядерною державою і готова взяти участь у переговорах на будь-якому рівні про скорочення чи ліквідацію ядерних арсеналів.

Обговорюючи проблеми міжнародних відносин, Голова Верховної Ради України звернув увагу Президента США на те, що Українська держава здійснюватиме безпосередні двосторонні відносини з іншими країнами, укладатиме з ними договори про співробітництво, всебічно розвиватиме на справедливій основі співробітництво з усіма республіками колишнього Союзу, країнами Східної Європи. Ми будемо прагнути до того, підкреслив він, щоб Україна стала повноправним членом світового співтовариства. Ми готові активізувати свою діяльність, спрямовану на дальше підвищення авторитету ООН, всебічно зміцнювати міжнародну безпеку, боротися проти загрози ядерної катастрофи.

У ході відвертої дружньої розмови обговорювались перспективи відкриття у США торговельного і урядового представництв, можливості надання Україні прямих кредитів, інвестицій, впливу зарубіжного капіталу на розвиток економіки, створення надійної системи зв'язку, інші важливі питання.

Президент США з розумінням поставився до порушених главою Української держави проблем. Він запропонував негайно обговорити їх на зустрічі експертів. Позиція України, пропозиції про розвиток співробітництва, встановлення прямих двосторонніх відносин, говорилося на зустрічі, заслуговують уваги і підтримки.

Цього ж дня Л. Кравчук мав зустрічі з директором Вашингтонського відділення Української народної спілки В. Іванцівим, спікером палати представників Т. Фоулі, лідером демократичної більшості сенату Д. Мітчелом і лідером республіканської меншості Р. Доулом.

В короткому інтерв'ю кореспондентові УКРІНФОРМ сенатори відзначали, що зустріч з главою українського парламенту була плодотворною. Вона багато в чому змінила їх уявлення про Україну, про ті процеси, які відбуваються в українському суспільстві.

Д. Мітчел і Р. Доул із схваленням висловились про курс на демократичні і економічні перетворення. На їх думку, народ України повинен сам визначити державний устрій. У свою чергу, вони мають намір підтримати пропозиції про інвестиції, надання Україні кредитів.

Увечері на честь Голови Верховної Ради України Л. Кравчука в готелі «Медісон» від імені американських ділових кіл було влаштовано прийом.

НЬЮ-ЙОРК. (Кореспондент Укрінформ М. Маслов). Понад 5 тисяч американців українського походження з'їхалися до Вашингтона зі східного узбережжя США напередодні візиту сюди глави парламенту України Л. Кравчука. Демонстранти, що зібралися перед Білим домом, вимагали, щоб Президент США визнав Акт державної незалежності України. Давно не бачила американська столиця такої великої кількості вишиваних сорочок й синьо-жовтих прапорів, що майоріли на тлі зелені і небесної блакиті.

Відкрили маніфестацію ансамбль «Промінь» під керівництвом Богданни Волянської, а також гості з України — ансамбль «Гроно». Згодом вони об'єднали голоси, і над площею залунала популярна тут пісня «Україна». Благословення учасникам передали представники Української католицької і Української автокефальної православної церков.

З трибуни, встановленої на галявині перед Білим домом, звернувся до присутніх з вітаннями і роздумами відомий юрист Грегорі Стентон, який нещодавно виступав на захист Степана Хмари. Колишній голова Українського конгресового комітету Америки і посол США на Багамських островах Лев Добрянський пригадав роки, коли в політичній термінології США Україну часто змішували з Росією. Він заявив, що українці не бажають чекати визнання вільним світом незалежності України.

Аналізуючи нинішнє політичне становище в Радянському Союзі і на Україні зокрема, колишній радник президента Р. Рейгана з питань закордонної політики Костянтин Менгес зазначив, що нині існує ризик виникнення нового путчу і громадянської війни. Він передав українському народові побажання терпляче зміцнювати демократію і будувати нову державу лише мирним шляхом.

Слідуючою взяла слово довголітній політичний в'язень, голова марійського товариства «Милосердя», депутат Львівської обласної Ради Стефанія Шабатура, яка розповіла про життя земляків, їх турботи, мрії і славні діла.

Учасники мітингу заслухали привітання від сенаторів США А. Д'амато й Г. Рігля, членів палати представників конгресу Кардіна, Брумфілда, Морелло, Мікульскі, Боньора і Кіркленда. Прозвучав звукозапис звернення до маніфестантів Збігнева Бжезінського, колишнього радника з національної безпеки президента Джіммі Картера.

«Читайте наші уста, пане Президенте!» — заявив, користуючись популярним висловом самого Дж. Буша відомий в США адвокат громадський діяч Аскольд Лозинський. Ми просимо задовольнити наше домагання — визнати незалежність України.

Організатори мітингу й маніфестації закликали їх учасників надсилати листи до Президента Дж. Буша, відстоювати незалежність України. Одностайно було прийнято текст резолюції, яка буде вручена Президентові США з вимогою визнати незалежність, проголошену парламентом України.

У маніфестації в столиці Америки взяли участь численні гості з України. Серед них один з організаторів минулорічної голодовки студентів у Києві Олесь Доній, співаки, танцюристи й музиканти. Довго ще над площею не вгавала пісня «Україна». Треба сподіватися, що чули її і в Білому домі...

Того ж дня багатолюдні демонстрації пройшли в Чикаго і Лос-Анджелесі.

ПОЛІЦІЯ — МІЛІЦІЯ, ЯК НЕБО І ЗЕМЛЯ

Уявіть собі: викликаєте міліцію по телефону і не встигли покласти трубку, як оперативна група вже тут як тут. Неймовірно? Згодна, для нас. Баварці ж знають: чекати поліцейського доведеться всього дві хвилини. Цей факт говорить, ну, якщо й не про весь рівень роботи баварської поліції, то принаймні багато про що. Втім, подібних Америк у Баварії чимало відкрили для себе голова Комісії з питань правопорядку й боротьби із злочинністю Ярослав Кондратьєв та начальник управління кримінального розшуку МВС України генерал-майор Петро Мельник, які побували там на запрошення Міністерства внутрішніх справ. Про побачене і те, що варто запозичити, вони й розповіли на недавній прес-конференції.

Не буду зупинятися на тому, що, починаючи з поліцейської інспекції, всі підрозділи — управління поліцією та його мозковий центр, чергова частина, служба дорожньої поліції, земельне відомство кримінальної поліції, експертна група, а в останній працюють 60 учених МВС — забезпечені транспортом — «Вольво», «БМВ», «Мерседеси», — і бензином, і всіма мислимими й немислимими технічними засобами для оперативної й точної роботи. Наша міліція, що нас береже, може тільки мріяти про такі. Не кажучи вже про зарплату: початківець одержує 2 тисячі 300 марок, конвертованих, звичайно. Так що робота в поліції — престижна, поліцейських тут поважають. І, як наголосив Ярослав Кондратьєв, там працюють під гаслом: «Поліція для народу, а не народ — для поліції». Може так колись і в нас буде.

Однак баварські й українські колеги мають спільну проблему — це боротьба з організованою злочинністю. У нас законопроект щодо неї тільки готується, в Мюнхені він уже є. Ярослав Кондратьєв та Петро Мельник привезли його, до речі, в Київ, щоб проаналізувати й, можливо, щось використати. Втім, поки що, відкрив таємницю журналістам Ярослав Юрійович, ми не маємо навіть чіткого визначення, що вважати організованою злочинністю. Зарубіжні колеги вже ділять її на дві категорії. Перша, класична: італійська, американська, колумбійська, мають структури управління, примушування, з керівними центрами за кордоном. До другої віднесли групи, що не мають органів управління, бо такі органи не є постійними.

У нас же, на Україні не так давно створено управління по боротьбі з організованою злочинністю, яке спочатку, знову відкриємо таємницю, було структурним підрозділом МВС СРСР. Недавно, уточнив Петро Мельник, 24 вересня, це управління підпорядковано МВС республіки. Звісно, це не означає, що воно не підтримуватиме зв'язки з іншими республіками. Адже злочинність, як свідчить світова практика, не має кордонів. З огляду на це варто було б і Україні вступити до Інтерполу. Але для цього необхідні значні кошти. Досить тільки сказати, що Інтерпол бере диференційовану плату за певний обсяг інформації. Коштів же поки що на це республіка не має.

Поступово прес-конференція перейшла в інше русло: в Баварії добре, а свої проблеми печуть. Журналістів більше цікавило те, чи змінюватимуться статті кримінального кодексу, які у зв'язку із перетвореннями в економіці, розвитком ринкових відносин, вільної конкуренції, бізнесу, застаріли і вже давно не працюють.

— Нині триває робота, — сказав голова Комісії з питань правопорядку й боротьби із злочинністю Я. Кондратьєв, — над проектом нового кримінального кодексу. Він, зрозуміло, враховуватиме всі положення пакета економічних законів. Поки що ж, якщо є випадки засудження підприємців, діяльність яких узгоджувалася із прийнятим Законом про підприємництво, вони мають змогу звернутися за оскарженням аж до пленуму Верховного Суду.

На прохання кореспондента газети «Контракт» висловити своє ставлення до того, що газета й колегія адвокатів створюють фонд під-

(Закінчення на 3-й стор.)

ПОЛІЦІЯ—МІЛІЦІЯ, ЯК НЕБО І ЗЕМЛЯ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

тримки засуджених підприємців, Ярослав Кондратьєв відповів так:

— Ваша ініціатива, звісно, має право на життя. Ви можете надсилати гроші чи наймати адвокатів для тих, хто потребує правового захисту...

Я. Кондратьєв та П. Мельник висловили свої погляди й на інші проблеми, порушувані журналістами. Так, на їхню думку, оформлення документів на зарубіжні поїздки, паспортне господарство слід передати до компетенції місцевих Рад народних депутатів; інспекції у справах неповнолітніх, що тепер структурно належить до управління кримінального розшуку, мають тісно співпрацювати із створюваними нині центрами соціальної реабілітації, як це робиться в тій же Баварії; медвитверезники та лікувально-трудові профілакторії, мають структурно належати до закладів охорони здоров'я, оскільки головною їх функцією є лікування.

На жаль, лише під час прес-конференції Я. Кондратьєв та П. Мельник з'ясували для себе, що засоби масової інформації не володіють даними про певні здобутки органів внутрішніх справ у боротьбі із злочинністю. Щоб хоч трохи заповнити цю «білу пляму», на прес-конференції було названо такі разючі цифри. Протягом року викрито 430 організованих злочинних груп, вилучено 700 одиниць вогнепальної зброї, розкрито 17 тисяч злочинів, розшукано 11 тисяч чоловік, що пропали безвісти, вилучено 4,5 тонни наркотиків, затримано 29 тисяч наркоманів. Але ж жах бере від того, що за рік на Україні відбувається 2700 убивств, 9,5 тисячі чоловік загинуло торік у автомобільних аваріях, 50 тисяч громадян отримали травми. Як на війні.

Тільки от питання: що може протиставити злочинності міліцейський фронт, оснащення якого навіть порівнювати не можна з тим же баварським? Недосконалу програму боротьби із злочинністю, прийняту торік урядом? Але й вона сьогодні не виконується. Так, у Баварії — добре, та свої проблеми печуть. Втім, може, впровадження зарубіжного досвіду цього разу не завершиться лише прес-конференцією?

Світлана ПИСАРЕНКО.

ЛІДЕР Є.
ЧИ СТАНЕ ВІН ПРЕЗИДЕНТОМ?

Інститут соціології АН України провів репрезентативне опитування населення республіки, метою якого було з'ясування громадської думки про наступні вибори Президента і республіканський референдум про підтвердження Акта проголошення незалежності України. Про його підсумки кореспондентові УКРІНФОРМ розповідає завідуючий відділом інституту доктор філософських наук А. О. РУЧКА.

— Анатолію Олександровичу! Як ставиться населення республіки до участі у виборах Президента України?

— З 1687 опитаних, що представляли всі регіони України, а також вікові, освітні, поселенські та соціально-професійні групи населення, 78,8 процента зазначили, що вони мають намір взяти участь у наступних виборах Президента України. Лише 9,9 процента респондентів не мають наміру брати участь у цій кампанії. Решта опитаних не змогли висловити однозначного ставлення до участі у виборах Президента республіки. Серед соціально-професійних груп найактивніше ставлення до наступних виборів виявили військовослужбовці, керівники і спеціалісти, кваліфіковані робітники, службовці-неспеціалісти, селяни. Серед них у виборах Президента України мають намір взяти участь від 80,2 до 93,8 процента опитаних. Меншу активність в цьому плані виявили пенсіонери, ті, що тимчасово не працюють, малокваліфіковані робітники, студенти технікумів і вузів. Серед них у виборах Президента мають намір брати участь від 61,3 до 74,1 процента опитаних. У цілому, судячи з результатів проведеного опитування громадської думки, у виборах збирається брати участь понад три чверті населення республіки.

— А який рейтинг можливих кандидатів на пост Президента України?

— Для визначення цього рейтингу опитуваним було запропоновано список з 10 можливих кандидатів. При цьому пропонувалось таке питання: «Якби зараз відбулися вибори Президента України, то за кого б Ви віддали свій голос?» За умовами кожен респондент міг вказати лише одну кандидатуру: З 1687 опитаних на це питання відповіли 63,4 процента. Решта або не могли визначитись з відповіддю (27,9 процента), або зазначили, що не мають наміру брати участь у наступному голосуванні (8,7 процента). Щодо переваги, яку віддають опитані тому чи іншому кандидату, з'ясувалось, що найвищий рейтинг має Л. Кравчук. Він явний лідер громадської думки в цьому питанні — 32,7 процента. Решта кандидатур із списку становлять, так би мовити, групу аутсайдерів і значно відстають від лідера. Рейтинг найближчих до нього кандидатур В. Чорновола та І. Юхновського дорівнює відповідно 8,1 процента і 6,8 процента.

Аналіз того, кому віддають перевагу опитані за їх національною приналежністю, типом поселення (місто — село) і соціально-професійним статусом, показує, що в усіх цих випадках рейтинг Л. Кравчука порівняно з іншими кандидатурами домінує. Разом з тим слід відзначити одну деталь, яка пов'язана з наданням переваги опитаних залежно від місця їх проживання. У всіх регіонах республіки, за винятком Львівської, Івано-Франківської і Тернопільської областей, рейтинг Л. Кравчука значно перевищує рейтинг інших кандидатур. Тільки у названих областях його рейтинг поступається рейтингу В. Чорновола приблизно в чотири рази.

— І останнє питання. Які дані про ставлення населення до наступного республіканського референдуму ви одержали?

— В наступному референдумі братиме участь 79,8 процента опитаних. Тільки 9,9 процента респондентів ставляться до цього негативно. Не визначились з відповіддю на це питання 10,3 процента опитаних.

З метою з'ясування орієнтації населення щодо суті наступного референдуму було запропоновано питання: «Чи схвалюєте Ви проголошення України незалежною державою?». З 1687 опитаних не визначились з відповіддю лише 13,5 процента респондентів. Решта відповіли так: «Так, схвалюю» — 63,0 процента; «ні, не схвалюю» — 17,3; «мені це байдуже» — 6,2. Зрозуміло, відповіді респондентів на це питання варіюються залежно від регіону їх проживання. Так, у Західному (Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська області) і Північно-Західному (Хмельницька, Рівненська, Волинська області) регіонах проголошення України незалежною державою схвалюють від 88,8 до 89,4 процента, а в Криму і Північно-Східному (Сумська, Харківська області) регіоні — від 44,4 до 49,4 процента. А в цілому, якщо судити за результатами проведеного опитування громадської думки, Акт проголошення України незалежною державою схвалюють більше двох третин населення республіки. Разом з тим не можна не відзначити, що частина населення на момент опитування громадської думки не змогла однозначно визначити свою позицію з цього питання. Причини такого становища, на нашу думку, кореняться в особливостях соціально-економічної, політичної і культурної ситуації в регіонах, і це не може не позначитися на наступному республіканському референдумі.

ПІДПОРЯДКОВУЮТЬСЯ РЕСПУБЛІЦІ

Кабінет міністрів України постановив здійснити комплекс заходів щодо виконання Закону «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, що розташовані на території України».

Організацію роботи по переходу їх у відання органів державного управління республіки покладено на відповідну урядову комісію. Фонд державного майна та органи державного управління. Міністерства і відомства України мають здійснити в основному до 1 жовтня прийняття у своє відання підприємств, установ та організацій і повністю закінчити цю роботу до 1 грудня 1991 року.

Підприємствам, установам і організаціям, що уклали договори оренди з органами та організаціями СРСР — орендодавцями, доручено переоформити ці договори з Фондом державного майна, а Міністерству фінансів України — забезпечити надходження орендної плати від зазначених підприємств, установ і організацій до республіканського бюджету.

Прес-служба Прем'єр-міністра України

У партіях та рухах

ПЕРЕДАНО АРХІВ

Луганський обласний компартійний архів передано Державному архівові України разом із будівлею, куди доступ незалежним журналістам заборонено. За неофіційними відомостями, там зберігаються документи про справжню, а не партійну історію антифашистського підпілля «Молода гвардія».

Рух—прес.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

Відповідно до постанов Президії Верховної Ради України Центральна виборча комісія постановила призначити вибори народних депутатів України замість вибулих від Радянського виборчого округу № 262, Львівська область, та Шполянського виборчого округу № 429, Черкаська область, на неділю 1 грудня 1991 року.

ТИЖДЕНЬ У ШАХТАРСЬКОМУ КРАЇ

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ ПРО УСТРІЙ УКРАЇНИ

Претендент у кандидати в президенти України Вячеслав Чорновіл завершив тижневу поїздку по Донбасу. Три дні народний депутат України перебував на Донеччині, де зустрівся із шахтарями Добропілля, Красноармійська, з депутатами-колегами, інтелігенцією, учнівською молоддю обласного центру.

Як підкреслив в одному із своїх виступів на Донецькій землі Вячеслав Чорновіл, його візит не є початком офіційної передвиборної кампанії. Він прибув перш за все на зустріч із колективом Добропільської шахти імені XXI з'їзду КПРС, який одностайно висунув його претендентом у кандидати в президенти Української держави.

В Донецькій міськраді голова Львівської обласної Ради Вячеслав Чорновіл відповів на численні запитання депутатів, виборців, журналістів. Серед них було й запитання кореспондента «Голосу України»:

— Свого часу ви висловили ідею федеративного устрою України. Ця думка невдовзі знайшла родючий грунт на Донеччині, де не бракує прихильників горезвісної Криворізько-донецької республіки. Знаходяться сьогодні тут і ті, хто хотів би бачити дві сусідні області суверенної України у складі Росії. Які ваші думки щодо цього?

— Відносно федеративного устрою. Я зараз не буду включати у свою програму такої термінології, бо мене можуть не зрозуміти. Але ж є федеративний устрій в середині єдиної однонаціональної Німеччини, і є такі країни, як Югославія і Радянський Союз, які також називаються федеративними. Деякі мої опоненти постійно плутають ці два поняття, чи роблять вигляд, що не розуміють, причому так, що використовують це проти мене. І тому я, певне, заміню поняття федеративність іншим — регіональне самоуправління. Але це вже буде другий етап мого президентства, якщо, звичайно, мене оберуть президентом. На першому ж етапі треба зробити державу, зміцнити її, а потім уже щось міняти. Давайте все ж таки спочатку самоорганізуємось, а потім будемо перебудовуватись.

На мою думку, федеративний устрій — це широке місцеве самоуправління. Це не національне самовизначення, спроба робити на Україні якісь республіки, тобто держави в державі. Це дуже небезпечна справа, це те, що може розтягти, розвалити Україну на окремі держави. Вважаю, наприклад, що Кримська автономія — велична помилка Верховної Ради. Ми зробили прецедент територіальної автономії, а не національної. Не йшлось про корінне населення — кримських татар, які на той час у своїй більшості не знаходились навіть на території Криму...

На мою думку, поділ України на 25 областей — то дурниця, що колись була зроблена більшовиками, щоб мати жорсткий контроль над народом. Вони і райони робили маленькими, щоб кожна людина була буквально під боком. Для більш широкого самоврядування сьогодні бажано об'єднати дві-три області, сусідні. Так ми намагаємось зробити в Галичині для вирішення, скажімо, економічних проблем. І це зовсім не розпад України...

Щодо можливості виділення східних областей України. Я ось проїхав по Луганщині, Донеччині і переконався, що цю думку людям нав'язують. Немає її серед народу. Але є, звичайно, сили, які вперто продовжують її нав'язувати. Якщо такі ідеї проводяться через Донецьке обласне радіо, як то було недавно, якщо це звучить по Центральному, чи як його тепер називати, телебаченні, то це є чиясь спрямована політика, яку хочуть нав'язати народу. В такому разі, я не знаю, куди дивиться уряд України. Є врешті - решт для цього закон, коли на те пішло...

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком з Буковини

НА ВАС ЧЕКАЮТЬ «КАРПАТСЬКІ ВІЗЕРУНКИ»

Недавно майстри народного мистецтва щедрого на таланти Вижницького району об'єдналися в асоціацію. Свою продукцію члени товарно-комерційного об'єднання реалізують через власний магазин «Карпатські візерунки».

ЛІКАРНЯ ДЛЯ «СІТРОЕНА»

В області недавно з'явилося нове мале підприємство, яке береться повернути здоров'я підтопленим «мерседесам», «сітроенам» та іншим «іномаркам».

НАША ТАРА — ВАШЕ ПИВО

У буковинських любителів пива — невимовна радість: в обласному центрі з'явиться справжнє баварське пиво, його випуск налагодило спільне підприємство, створене Буковинською зовнішньоекономічною асоціацією «Ніко», угорською фірмою «Барток-Бела-ХБХ», обласним управлінням громадського харчування та виробничим об'єднанням «Чернівецький машинобудівний завод».

ВІДЛУННЯ ЧОРНОБИЛЯ

Чернівецький облвиконком «дав добро» на створення в області спеціального загону для дезактивації радіоактивно забруднених територій області.

Василь БАБУХ, власний кореспондент «Голосу України».

БРАЗИЛІЯ ЗНАЄ ПРО НАШУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Відгуки бразильської преси на проголошення незалежності України дуже позитивні. Провідні тутешні газети, радіо й телебачення привітали з цією небуденною подією український народ, який прагне до незалежності, бажає бути власником своєї держави та історії. Протягом декількох днів після 24 серпня у бразильських теле- і радіоновинах особливо наголошувалося, що стала незалежною одна з провідних, з огляду не високорозвинену індустрію та хліборобство, республік колишнього Радянського Союзу. Прес-служби засобів масової інформації Бразилії постійно зверталися до Українсько-бразильської репрезентації (організація, що об'єднує всіх українців цієї країни — **Ред.**) за інформацією й новинами. З огляду на це місцеве Товариство прихильників української культури підготувало для телебачення спеціальну програму про Україну, яка транслювалася чотирма каналами на всю Бразилію. Також бразильська преса повідомляла про мітинги та демонстрації, що відбулись у Києві та інших українських містах, друкувала великі інтерв'ю з українськими поселенцями про їх ставлення до Акта, завдяки якому стала суверенною земля їхніх предків.

Урочисто відсвяткувала проголошення незалежності й українська громада Курітіби — столиці штату Парана. Під проводом Центральної репрезентації 25 серпня на площі «Україна» відбулася велика маніфестація. Біля пам'ятника Тарасові Шевченку, з синьо-жовтими й бразильськими прапорами, українці спільно з бразильцями відзначили цей великий радісний день для народу України. Хвилиною мовчання вони пом'янули всіх борців за свободу, що загинули, а також тих іммігрантів, які не дочекалися цього радісного дня.

Ввечері того ж дня в міському театрі Курітіби проведено святковий концерт на вшанування незалежності. Перед трьома тисячами місцевої публіки виступили фольклорні ансамблі «Барвінок» і «Полтава».

Завершуючи своє повідомлення, ще раз хочу наголосити: всі українці Бразилії гаряче бажають, щоб Україна стала незалежною державою. Сподіваємося, що весь світ із розумінням і повагою поставиться до цього прагнення її народу.

Нестор КУТИНСЬКИЙ, власний кореспондент «Голосу України». Курітіба, Бразилія.

На фото: маніфестація біля пам'ятника Шевченку в Курітібі.

Анонс

ЗАЛІЗНА ЗАВІСА НЕ ДОПОМОГЛА

«Важко пояснити, чому саме у Києві нацисти вперше провели масове знищення євреїв. Можливо, вони сподівалися, що через «залізну завісу» інформація не стане відомою широким колам світової громадськості...». Таке припущення висловив на прес-конференції у МЗС України Сергій Комісаренко, голова оргкомітету по відзначенню 50-х роковин Бабиного Яру.

Відсутність у столиці України ганебної «черты оседлости» фатально позначилося на долі багатьох єврейських родин, які жили на Україні. У Бабиному Яру зустріли смерть близько 200 тисяч людей, більшість з яких — євреї.

Україна вперше так широко відзначає ці сумні роковини — відразу по війні ще можна було щось писати про Бабин Яр, пізніше ця загальнолюдська трагедія поступово почала замовчуватися. Як зазначив С. Комісаренко, здоровий глузд підказує, що вся політика тодішнього керівництва колишнього СРСР була спрямована на нівелювання національної самосвідомості будь-якого народу, який населяв «шосту частину суші».

Уряд України приділяє неабияку увагу проведенню цього заходу. За словами голови оргкомітету, це — перший крок до побудови держави, у якій права кожної людини не декларувалися б, а здійснювалися.

У програмі — і проведення кінофоруму «Бабин Яр», який розпочинається сьогодні, і «Уроки пам'яті» в школах (вони проводяться з 1989 року), і відкриття першої у Києві єврейської школи, і наукова конференція, яка проходитиме з 2 по 4 жовтня. У Палаці культури «Україна» 3 жовтня відбудеться меморіальний вечір, на якому мають виступити політичні й громадські діячі, відомі актори, очевидці трагедії. Наступного дня відзначатиметься День праведників — людей, які, ризикуючи власним життям, рятували намічених нацистами жертв.

Увечері 5 жовтня учасники пройдуть Дорогою смерті, як 50 років тому — з вулиці Мельникова через колишній єврейський цвинтар до місця масового знищення, спустяться у долину, на меморіальну площу, де відбудуться виступи голів офіційних делегацій. Тут Євген Євтушенко прочитає свою поему «Бабин Яр», уперше прозвучить реквієм «Бабин Яр» Євгена Станковича на слова Дмитра Павличка.

Катерина ВОРОНЕНКО.

Приїхали...

ЧИ БЕРУТЬ КОМСОМОЛЬЦІ ХАБАРІ?

Заарештовані інструктор обкому комсомолу Олена Білоусова і колишній секретар комітету комсомолу Українського заочного політехнічного інституту Вікторія Філінська. Про це повідомив начальник міжрегіонального відділу по боротьбі з організованою злочинністю Віталій Музика.

У ході слідства вдалося встановити, що злочинна змова двох комсомолок-добровольок виникла в стінах Харківського обкому комсомолу, під самим носом УКДБ. Оскільки попит в останні роки на комсомольські квитки різко впав, дівчата вирішили все-таки не припиняти турботу про молодь і народ, як повчала їх партія. У кафе «Айсберг» вони почали торгувати більш ходовим товаром — закордонними паспортами. Спочатку брали 50 карбованців за штуку, потім — 100, 250, 500, 750, і нарешті — тисячу. Всього таким чином їм вдалося збути 400 паспортів. Попутно комсомольські ватажки привласнювали валюту, яка належала групам туристів, що від'їздили за кордон по лінії «Супутника». Під час обшуку в чотирикімнатній квартирі, де комсомолка Віта, до речі, прописана одна, знайдено три тисячі доларів США і п'ять тисяч західнонімецьких марок.

Як бачимо, поки партія збагачувалася, а відповідні партпрацівники брали хабарі, славний комсомол теж не дрімав. Характерно, що ВВІР облвиконкому давав дівчатам зелену вулицю тому, що комсомол, молодший брат КПРС, був поза підозрами.

Є така деталь: мама Віти все свідоме життя працює доцентом у Харківській юридичній академії. І, напевне, завжди вчила дітей жити і працювати по-ленінськи.

Ігор СОВЄТОВ, редактор тижневика «Панорама». Харків.

Коротко

ІНІЦІАТИВА ЖУРНАЛІСТІВ

Хмельницьке облрадіо започаткувало цикл радіопередач відкритої студії — «Наша незалежність». Це роздуми, проблеми шляху до суверенної України. У перщій передачі взяли участь народні депутати України, керівники обласних політичних партій та Руху, представники релігійних організацій.

Василь ГРИЩУК. Хмельницький.

Дайджест

ЛЕНІН — БАГАТОЖОНЕЦЬ?

За роки роботи в Центральному державному історичному архіві Грузії виконуючий обов'язки постпреда республіки Грузія у Москві Кахі Ломая виявив цікаву інформацію, що стосується особистого життя В. І. Леніна і про яку досі нам нічого не було відомо.

У газеті «Грузія» від 12 травня 1920 року було передруковано повідомлення з вірменської газети «Мшак» («Рабочий»).

«З одержаного з Москви листа видно, що нещодавно головний лідер совдепії Ульянов-Ленін одружився з грузинкою, студенткою Зінаїдою Квіташвілі, яка зажадала повінчатися. Ленін змушений був погодитися на церковний шлюб. Студентка З. Квіташвілі у гурті своїх друзів відома як розумна і зовні дуже гарна жінка, котра внаслідок відсутності матеріальних засобів служила у Московському виконкомі звичайною конторницею».

Що можна сказати з цього приводу? Все може бути. Адже ми майже нічого не знаємо про особисте життя колишнього вождя світового пролетаріату. Можлива помилка у прізвищі дружини Леніна. У Грузії відомі прізвища Квітайшвілі й Квіташвілі. Час роз'яснить дані питання.

В. СЄРОВ. Газета «Куранти», № 179, 24 вересня. Москва.

Біда

СМЕРТЬ ВІД КОМАРА

Трагічно закінчився рейс для рибалок О. Матковського та В. Солонцова. З нігерійського порту Лагос вони повернулися додому хворими на тропічну малярію і невдовзі померли в інфекційній лікарні № 5.

— Очевидно, рибалок вкусила самка комара, це чи не єдиний спосіб передачі малярії, — говорить завідуюча паразитологічним відділенням Херсонської портової санепідстанції С. Коротєєва. — На жаль, лікарі не зразу розпізнали хворобу. Це можна пояснити тим, що майже 30 років у Херсоні про «привізну» малярію такого важкого типу й не згадували.

Висновок необхідно зробити не лише медикам. Моряки, які вирушають у далекі рейси, повинні мати препарат делагіл, якого, до речі, в аптеках вистачає і який допоміг одужати капітану А. Свинобою, котрий теж хворів на малярію.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Херсонська область.

Н

У Польщ... тів до Сей... у 15 вибор... них — Ми... нання укра...

— Миро... ви балотує... Ольштин... там ще ч... четверо у... товець. Х... створили... якого уві... національ... мешкають... українці... ваки. І... представ... боронити... дів.

— Ви в... виборцями... — Тільк... жовтні м... зустрічей... воєводств... програму,... ти Об'єдн... Польщі.

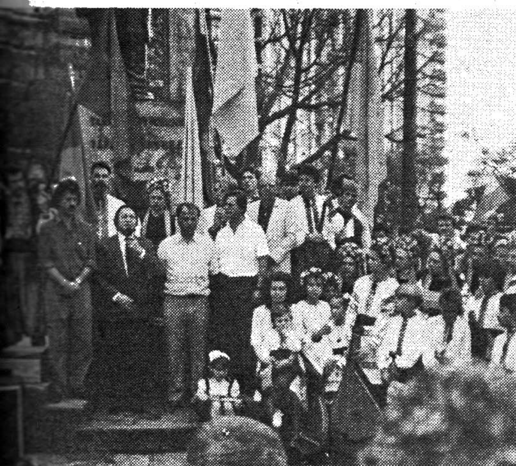
— Що... борц...

пояснюю... чим про... б'ється н... його чайв... змагатися... всіх прав... ті, яка під... ціонально...

П

Ми зв... — з-за... комі... Н... рій. Сло... чок цукр... спілкува... жовувани... ки зроб... дять, спу... нам спат... самі таки...

ЗНАЄ ПРО ...АЛЕЖНІСТЬ

громада Куріті-
штату Парана.
Центральної
25 серпня на
відбулася
стація. Біля
расові Шев-
жовтими й
прапорами,
з бразиль-
ни цей великий
для народу
иною мовчан-
ули всіх бор-
що загинули,
мігрантів, які
цього радісно-

ж дня в місь-
Курітіби прове-
концерт на
незалежності.

Перед трьома тисячами місцевої публіки виступили фольклорні ансамблі «Барвінок» і «Полтава».

Завершуючи своє повідомлення, ще раз хочу наголосити: всі українці Бразилії гаряче бажають, щоб Україна стала незалежною державою. Сподіваємося, що весь світ із розумінням і повагою поставиться до цього прагнення її народу.

Нестор КУТИНСЬКИЙ, власний кореспондент «Голосу України». Курітіба, Бразилія.

На фото: маніфестація біля пам'ятника Шевченку в Курітібі.

...нс

...НЕ ДОПОМОГЛА

ти вперше про-
сподівалися
відомою ши-
рпущення ви-
Сергій Комиса-
х роковин Ба-

альної самосві-
кого народу,
шосту части-

приділяє не-
роведенню цьо-
словами голо-
це — перший
держави, у
жної людини
иві 6, а здійс-

і проведен-
«Бабин Яр»,
ається сього-
пам'яті» у
проводяться з
відкриття пер-
врейської шко-
конференція,
тиме з 2 по 4

жовтня. У Палаці культури «Україна» 3 жовтня відбудеться меморіальний вечір, на якому мають виступити політичні й громадські діячі, відомі актори, очевидці трагедії. Наступного дня відзначатиметься День праведників — людей, які, ризикуючи власним життям, рятували намічених нацистами жертв.

Увечері 5 жовтня учасники пройдуть Дорогою смерті, як 50 років тому — з вулиці Мельникова через колишній єврейський цвинтар до місця масового знищення, спустяться у долину, на меморіальну площу, де відбудуться виступи голів офіційних делегацій. Тут Євген Євтушенко прочитає свою поему «Бабин Яр», уперше прозвучить реквієм «Бабин Яр» Євгена Станковича на слова Дмитра Павличка.

Катерина ВОРОНЕНКО.

...али...

...ОМОЛЬЦІ ХАБАРІ?

а, як повчала їх
«Айсберг» во-
вати більш хо-
і — закор-
ртами. Спочатку
за шту-
0, 250, 500, 750,
сячу. Всього
вдалося збути
Попутно комсо-
привласню-
належала
, що від'їздили
ї «Супутника».
у чотирикім-
де комсомол-
прописана
три тисячі до-
тисяч за-
марок.

Як бачимо, поки партія збагачувалася, а відповідні партпрацівники брали хабарі, славний комсомол теж не дрімав. Характерно, що ВВІР облвиконкому давав дівчатам зелену вулицю тому, що комсомол, молодший брат КПРС, був поза підозрами.

Є така деталь: мама Віти все свідоме життя працює доцентом у Харківській юридичній академії. І, напевне, завжди вчила дітей жити і працювати по-ленінськи.

Ігор СОВЄТОВ, редактор тижневика «Панорама». Харків.

Дайджест

ЛЕНІН — БАГАТОЖОНЕЦЬ?

За роки роботи в Центральному державному історичному архіві Грузії виконуючий обов'язки постпреда республіки Грузія у Москві Кахі Ломая виявив цікаву інформацію, що стосується особистого життя В. І. Леніна і про яку досі нам нічого не було відомо.

У газеті «Грузія» від 12 травня 1920 року було передруковано повідомлення з вірменської газети «Мшак» («Рабочий»).

«З одержаного з Москви листа видно, що нещодавно головний лідер совдепії Ульянов-Ленін одружився з грузинкою, студенткою Зінаїдою Квіташвілі, яка зажадала повінчатися. Ленін змушений був погодитися на церковний шлюб. Студентка З. Квіташвілі у гурті своїх друзів відома як розумна і зовні дуже гарна жінка, котра внаслідок відсутності матеріальних засобів служила у Московському виконкомі звичайною конторницею».

Що можна сказати з цього приводу? Все може бути. Адже ми майже нічого не знаємо про особисте життя колишнього вождя світового пролетаріату. Можлива помилка у прізвищі дружини Леніна. У Грузії відомі прізвища Квітайшвілі й Квіташвілі. Час роз'яснить дані питання.

В. СЄРОВ.
Газета «Куранти», № 179, 24 вересня. Москва.

Біда

СМЕРТЬ ВІД КОМАРА

Трагічно закінчився рейс для рибалок О. Матковського та В. Солонцова. З нігерійського порту Лагос вони повернулися додому хворими на тропічну малярію і невдовзі померли в інфекційній лікарні № 5.

— Очевидно, рибалок вкусила самка комара, це чи не єдиний спосіб передачі малярії, — говорить завідуюча паразитологічним відділенням Херсонської портової санепідстанції С. Коротєєва. — На жаль, лікарі не зразу розпізнали хворобу. Це можна пояснити тим, що майже 30 років у Херсоні про «привізну» малярію такого важкого типу й не згадували.

Висновок необхідно зробити не лише медикам. Моряки, які вирушають у далекі рейси, повинні мати препарат делагіл, якого, до речі, в аптеках вистачає і який допоміг одужати капітану А. Свинобою, котрий теж хворів на малярію.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Херсонська область.

Алло, Варшаво!

«Я НІЧОГО НЕ ОБІЦЯЮ...»

У Польщі триває передвиборна кампанія по виборах депутатів до Сейму. Серед кандидатів — 60 українців, які балотуються у 15 виборчих округах. Наша телефонна розмова з одним із них — Мироном Кертичаком, відповідальним секретарем Об'єднання українців у Польщі.

— Мироне, у якому окрузі ви балотуєтесь?

— Ольштинському. Крім мене, там ще чотири кандидати. Нас четверо українців і один литовець. Хочу сказати, що ми створили виборчий блок, до якого увійшли представники національних меншостей, які мешкають у Польщі. Це — українці [illegible]итовці, че[illegible] і словаки. [illegible] треба м[illegible] свого представ[illegible]ика у Сейм[illegible], щоб боронити інтереси цих народів.

— Ви вже виступали перед виборцями?

— Тільки по радіо. Але у жовтні маю провести багато зустрічей в Ольштинському воєводстві, розповім про свою програму, яка витікає із роботи Об'єднання українців у Польщі.

— Що ви обіцятимете виборц[illegible]

— [illegible]ічого не обі[illegible] але пояснюю, що робитиму те, над чим протягом двох років б'ється наше Об'єднання. А його найважливіше завдання — змагатися за забезпечення всіх прав української меншості, яка піддавалася політиці національної асиміляції, репресій і обмежування до мінімуму форм суспільної діяльності. Це ж стосується оборони пам'яток культури, народних традицій, права навчатися рідною мовою.

— До речі, в Ольштинському воєводстві є українські школи?

— До смішного мало: одна початкова і одна середня.

— Ви стежите за подіями на Україні?

— Так. І дуже вітаємо переміни. Хочемо, щоб Україна справді стала суверенною країною, зміцніла економічно. Це тільки позитивно позначилося б і на становищі тих, хто живе за її межами.

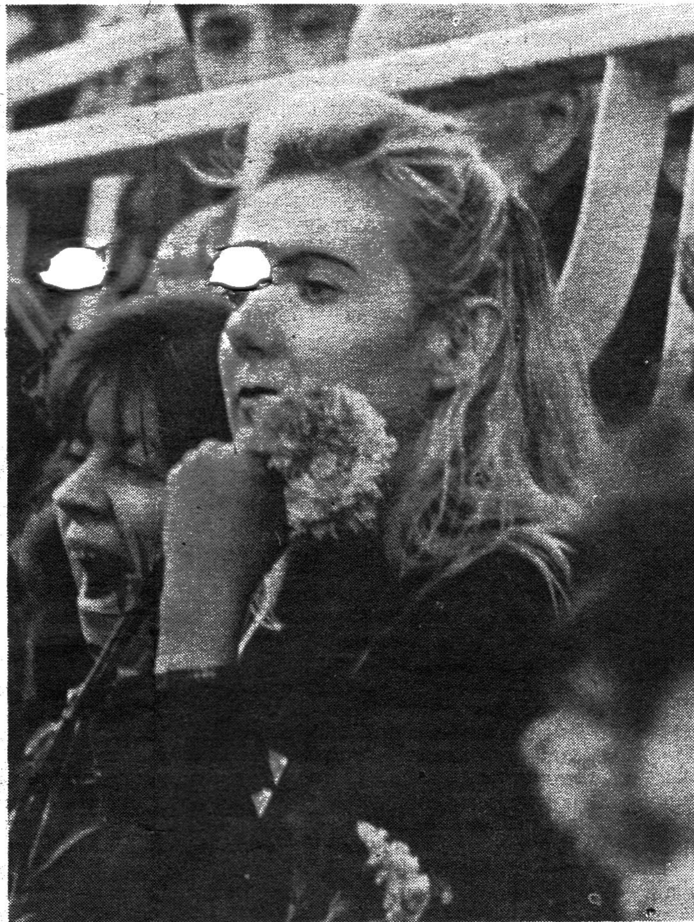
— Хай допомагає вам Бог у виборчій боротьбі.

— Дякую.

Олександр БІЛИК.

Як стало відомо редакції, фірма «Світ», яка проводить щороку всеукраїнські фестивалі співаної поезії та авторської пісні у Луцьку, організує поїздку лауреатів фестивалю «Оберіг» та «Червона Рута» до Польщі з метою підтримки українців, які є кандидатами у депутати Сейму.

[illegible]пати хочеться

ПАСТОРСЬКИЙ ОФІЦІОЗ?

Ми звикли ходити на збори навіть не тому, що дуже боялися, — з-за лінощів. Розуміли, що буде тягаиина в парткомі, профкомі... Не хотілося втратити чергу на квартиру, путівку в санаторій. Словом, нас привчили: стань на задні лапи — дамо шматочок цукру. І коли можна стало кудись не ходити, нам ніде стало спілкуватися, ми розучилися сприймати все самотужки, без розжовування, нам важко стало думати, діяти самостійно. З нас таки зробили отарні істоти. І ми стали ходити туди, куди всі ходять, слухати модних пророків, піддаватися масовому гіпнозу. І нам спати хочеться в двох випадках: або пастор поганий, або ми самі такі...

Фото Ігоря ШРАМКА.

Уїк-енд

● **Невідоме про відоме**

ЗНОВУ ПРО КАВУ

Ми вже зверталися до цієї теми. І от знову пригадався смішний афоризм Вольтера: «Якщо кава — отрута, то діє вона повільно, оскільки я вмираю від неї понад півсторіччя».

Так шкідлива кава чи ні?

Мабуть, дивне запитання, якщо зважити на популярність цього духмяного напою. Арабський лікар і алхімік Разес ще за тисячу років до н. е. вважав напій цілющим. Поарабськи кава означає «бути міцним», «активним».

Але сумніви щодо цього все ж закрадаються. Кажуть, що якийсь король у XVIII столітті провів такий експеримент. Двох братів-близнюків, засуджених до страти, король наказав залишити живими з умовою: одному з них даватимуть щодня три чашки чаю, другому — стільки ж кави. Крім їжі, звичайно. Лише на 83-му році життя помер «чайний» брат. А той, що вживав каву, — набагато пізніше.

І все ж — чи шкідлива кава? Медики, як завжди, відповідають обережно: для здорової людини у розумних межах — ні. Тобто, девіз — поміркованість.

● **Рецепт**

КАВОВИЙ ТОРТ

Якщо хтось вважає, що кава йому протипоказана, а все ж дуже хочеться поласувати, є вихід. Спечіть торт.

Технологія. Збивають 5 білків; півсклянки міцної кави варять з 280 г цукру до одержання густої маси. Піну білків перемішують з гарячою кавою і енергійно збивають. Додають 5 жовтків і 170 г борошна.

Добре пер
ють у фор
щують мас
рошном.
Готовий
горизонтал
перекладан
кавовим кр
Крем. Зл
150 г цукр
хвилин. По
цю суміш
довжуючи
на малий
Як тільки
вогню. У з
ють столов
кави, розм
ють.

● **Хочет**
перевірто
КВІТИ
Психолог
новили, що
баються лю
сами харак
про це ро
додаткова
Любител
ревнива на
Прихиль
адина широ
ди прагне
ги і крокув
До речі, ш
гвоздикою,
ції? Як ви
Бузок пр
коханих у
до запізнен
Якщо ду
тюльпанів
що ви гл
через нер
Та й прихи
бракує.

● **З іст**

Намисто
сить-таки м

Тако...

РИНОК НАСТУ...

Днями у Києві відкрилася виставка радянсько-польської торговельно-промислової палати «Експо-91». Виставка розташована у приміщенні по вулиці Артема, 37, а от сама палата дуже зручно почувається у помешканні колишнього Ленінського райкому КПУ Києва (вулиця Пушкінська, 6). Радянсько-польською називали цю організацію ще на прес-конференції — аби не наврочити, бо наступного дня представники України мали відлітати до Польщі для підписання вже готових угод про створення українсько-польської промислово-торговельної палати.

Райком виселили. Представником палати є Яків Погребняк, колишній секретар ЦК, а потім перший секре-

тар Львів
Що ж, ко
ники завж
лити будь
будь-якої
вості, адж
тували, «
керівницт
про прес-
ній було
кавого. На
Україні д
кі галузі
металургі
мобілебуд
виявляєть
та цукор
туємо. І
харчуванн
картоплі,
зерна, над
інших ре
хідні наш

Реклама

Алло, Варшаво!

«Я НІЧОГО ОБІЦЯЮ...»

**…ває передвиборна кампанія по виборах депута-
…еред кандидатів — 60 українців, які балотуються
…округах. Наша телефонна розмова з одним із
… Кертичаком, відповідальним секретарем Об'єд-
… у Польщі.**

… якому окрузі

…у. Крім мене,
…андидати. Нас
…в і один ли-
…азати, що ми
…ий блок, до
… представники
…еншостей, які
…ольщі. Це —
…і, че… і сло-
…а м… свого
… Сейм…, щоб
…еси цих 'наро-

…ступали перед

…радіо. Але у
…овести багато
…Ольштинському
…овім про свою
…итікає із робо-
… українців у

…цятимете ви-

…е обі… але
…битиму те, над
… двох років
…б'єднання. А
…ше завдання—
… забезпечення
…ської меншос-
…ся політиці на-
…іляції, репре-
сій і обмежування до мінімуму форм суспільної діяльності. Це ж стосується оборони пам'яток культури, народних традицій, права навчатися рідною мовою.

— До речі, в Ольштинському воєводстві є українські школи!

— До смішного мало: одна початкова і одна середня.

— Ви стежите за подіями на Україні!

— Так. І дуже вітаємо переміни. Хочемо, щоб Україна справді стала суверенною країною, зміцніла економічно. Це позитивно позначилося б і на становищі тих, хто живе за її межами.

— Хай допомагає вам Бог у виборчій боротьбі.

— Дякую.

Олександр БІЛИК.

Як стало відомо редакції, фірма «Світ», яка проводить щороку всеукраїнські фестивалі співаної поезії та авторської пісні у Луцьку, організує поїздку лауреатів фестивалю «Оберіг» та «Червона Рута» до Польщі з метою підтримки українців, які є кандидатами у депутати Сейму.

…пати хочеться

…ТОРСЬКИЙ ОФІЦІОЗ?

**…дити на збори навіть не тому, що дуже боялися,
… Розуміли, що буде тяганина в парткомі, проф-
…ося втратити чергу на квартиру, путівку в санато-
…с привчили: стань на задні лапи — дамо шмато-
…и можна стало кудись не ходити, нам ніде стало
… розучилися сприймати все самотужки, без роз-
… важко стало думати, діяти самостійно. З нас та-
…рні істоти. І ми стали ходити туди, куди всі хо-
…одних пророків, піддаватися масовому гіпнозу. І
…ься в двох випадках: або пастор поганий, або ми**

Фото Ігоря ШРАМКА.

Уїк-енд, тобто вихідні

● Невідоме про відоме

ЗНОВУ ПРО КАВУ

Ми вже зверталися до цієї теми. І от знову пригадався смішний афоризм Вольтера: «Якщо кава — отрута, то діє вона повільно, оскільки я вмираю від неї понад півсторіччя».

Так шкідлива кава чи ні?

Мабуть, дивне запитання, якщо зважити на популярність цього духмяного напою. Арабський лікар і алхімік Разес ще за тисячу років до н. е. вважав напій цілющим. По-арабськи кава означає «бути міцним», «активним».

Але сумніви щодо цього все ж закрадаються. Кажуть, що якийсь король у XVIII столітті провів такий експеримент. Двох братів-близнюків, засуджених до страти, король наказав залишити живими з умовою: одному з них даватимуть щодня три чашки чаю, другому — стільки ж кави. Крім їжі, звичайно. Лише на 83-му році життя помер «чайний» брат. А той, що вживав каву, — набагато пізніше.

І все ж — чи шкідлива кава? Медики, як завжди, відповідають обережно: для здорової людини у розумних межах — ні. Тобто, девіз — поміркованість.

● Рецепт

КАВОВИЙ ТОРТ

Якщо хтось вважає, що кава йому протипоказана, а все ж дуже хочеться поласувати, є вихід. Спечіть торт.

Технологія. Збивають 5 білків; півсклянки міцної кави варять з 280 г цукру до одержання густої маси. Піну білків перемішують з гарячою кавою і енергійно збивають. Додають 5 жовтків і 170 г борошна. Добре перемішують і заливають у форму, дно якої вимащують маслом і посипають борошном.

Готовий торт розрізають по горизонталі на кілька шарів, перекладаючи їх англійським кавовим кремом.

Крем. Змішують 4 жовтки і 150 г цукру, збивають кілька хвилин. Потроху додають у цю суміш гаряче молоко, продовжуючи збивати. Ставлять на малий вогонь, помішують. Як тільки загусне, знімають з вогню. У загуслий крем додають столову ложку розчинної кави, розмішують і охолоджують.

● Хочете — вірте, хочете перевірте

КВІТИ — ПРО НАС

Психологи вже давно встановили, що певні квіти подобаються людям з певними рисами характеру. Ми вже трохи про це розповідали. А ось і додаткова інформація.

Любитель троянд — палка, ревнива натура.

Прихильник гвоздик — людина широких поглядів, завжди прагне бути в центрі уваги і крокувати в ногу з життям. До речі, що тут спільного з гвоздикою, символом революції? Як ви гадаєте?

Бузок приваблює людей, закоханих у життя, але схильних до запізнень.

Якщо душа тягнеться до тюльпанів і гіацинтів, знайте, що ви глибоко страждаєте через нерозділене кохання. Та й прихильності друзів вам бракує.

● З історії речей

БІРЮЗА

Намисто з бірюзи нині досить-таки модне. Жінки залюбки його носять. І правильно роблять. Бірюза — особливо щасливий талісман. Це символ високого кохання, безхмарного сімейного життя. У древніх індійців вважалося, що бірюза — то кістки людей, котрі померли від великого кохання. І щось у цьому є. Річ у тім, що за справжню бірюзу приймали одонтоліт — слонову кістку або зуби доісторичних тварин, просякнутих від тривалого перебування в землі солями міді й заліза. Така «бірюза» називається західною на відміну від справжньої, східної.

● Цілющі рослини

ГОЛУБІЙ

А ще цю рослину називають батіжник, батіжок, батіжник голубий, тимофієві, петрові батоги. Вона пізно цвіте, навіть тепер, восени. Довгі стебла, майже без листків, усипані квітами прекрасного голубого кольору. Голубій якось весело обростає дороги, межі, ніби стереже їх. Рослина ця дуже корисна. По-перше, її культивують для одержання цикорію. По-друге, батіг — відома лікарська рослина. З лікувальною метою використовують і стебла, і корінь.

Корені збирають восени, а траву — з червня до вересня. Корінь цикорію поліпшує процес травлення, підвищує рівень обміну речовин. Настій синіх суцвіть заспокійливо впливає на центральну нервову систему і підсилює діяльність серця.

Таке життя

РИНОК НАСТУПАЄ НА РАЙКОМИ

Днями у Києві відкрилася виставка радянсько-польської торговельно-промислової палати «Експо-91». Виставка розташована у приміщенні по вулиці Артема, 37, а от сама палата дуже зручно почувається у помешканні колишнього Ленінського райкому КПУ Києва (вулиця Пушкінська, 6). Радянсько-польською називали цю організацію ще на прес-конференції — аби не наврочити, бо наступного дня представники України мали відлітати до Польщі для підписання вже готових угод про створення україно-польської промислово-торговельної палати.

Райком виселили. Представником палати є Яків Погребняк, колишній секретар ЦК, а потім перший секретар Львівського обкому КПУ. Що ж, колишні партапаратники завжди були готові очолити будь-яке підприємство будь-якої галузі промисловості, адже їх спеціально готували, «вирощували» для керівництва. Втім, йдеться про прес-конференцію. А на ній було сказано чимало цікавого. Наприклад, те, що в Україні добре розвинуті такі галузі промисловості, як металургійна, хімічна, автомобілебудівна... Ще Україна, виявляється, багата на олію та цукор — навіть експортуємо. І взагалі, продуктів харчування в Україні, крім картоплі, комбікормів та зерна, надлишки, і ми обмінюємо ці зайві продукти в інших республіках на необхідні нашій країні товари. Польщі Україна може продати кавуни, виноград.

Протягом 1991 року у нас створено і функціонують біля 30 спільних україно-польських підприємств. Загалом же у нашій республіці налічується 30 тисяч кооперативів, але тільки тисяча з них має право «виходу за кордон».

Також на прес-конференції було зазначено, що Україна має 25 митниць і 29 митних постів і прагне, щоб кожна область мала свою митницю. Щодо митних тарифів, то ще й досі діє єдиний для всієї території СРСР тариф 1981 року. Україна власного поки що не має. Та в майбутньому республіка сама буде вирішувати такі питання.

Катерина ОСІЄВСЬКА.

Реклама

Коротко

ХТО У ПІДПІЛЛЯ, А ХТО Й ЗВІДТИ

Після більш ніж сорокарічного добровільного ув'язнення вийшов на світ білий колишній боєць Української повстанської армії дехто Н. Всі ці роки він переховувався у батьківському будинку в райцентрі Тлумач Тернопільської області і заробляв собі на життя тим, що кроїв і шив одяг. Офіційно ж кравцем вважалася його 86-річна сестра. Прізвище 70-літнього підпільника поки не називається.

«Євро-ІКС»

Реалії

БЛАГОСЛОВЕННІ БУДЬТЕ, МАМИ!

Святі отці на Буковині нині нарозхват. Їх запрошують до себе кооператори, бізнесмени, військовослужбовці, митці, педколективи... А недавно священик з'явився у місці, де стороннім особам чоловічої статі бувати суворо заборонено — в Чернівецькому пологовому будинку № 2. Колектив запросив його для освячення новобудови та благословення майбутніх матерів.

Борис ВАСИЛІВ.

ПОГОДА

28 вересня у північних та західних областях, а 29 — на північному сході України місцями пройде невеликий короткочасний дощ. На решті території без опадів. Вітер південно-західний та західний, 5—10 метрів за секунду, сьогодні в Карпатах місцями пориви 15—20 метрів за секунду. Температура повітря вдень 18—25, уночі 7—12 градусів. У північній частині республіки 29 вересня вночі 4—9 градусів тепла, на поверхні грунту місцями приморозки 0—2 градуси. Вдень 15—20 градусів.

По Києву та області вдень 28 вересня місцями невеликий дощ. Вітер південно-західний, 5—10 метрів за секунду. Температура 18—23 градуси.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Чергова по випуску номера Людмила БАРАНЕВИЧ.
Тел. 446-61-13.

Повертаючись до надрукованого

ЗУПИНІТЬ УРЧУКІНА

Ім'я президента Української акціонерної компанії «Укрінтур» відоме читачам «Голосу України» з кореспонденції «Посуньтеся, Урчукін прийшов» у номері газети за шосте серпня та з відкритого листа трьох керівників київського та харківського відділень Всесоюзного акціонерного товариства «Інтурист» та Кримського об'єднання орендних підприємств до депутатів Верховної Ради республіки.

У цих публікаціях йшлося практично про одне і те ж: неправомірні дії президента щойно створеної акціонерної компанії «Укрінтур» Віктора Урчукіна, який, посилаючись на постанови Верховної Ради України «Про захист суверенних прав власності Української РСР» і Кабінету міністрів «Питання Української акціонерної компанії по іноземному туризму», своїм наказом... взяв у власність компанії всі готелі, кемпінги, адміністративні будинки, автомобільні, будівельні та інші підприємства та організації, а також майно відділень, агентств (представництв, об'єднань) Держкомінтуристу СРСР, розташованих на території України.

І вся ця, прямо кажучи, експропріація провадиться під гаслом ефективнішого використання матеріально-технічної бази колишнього монопольного монстра — Держкомінтуристу СРСР, дальшого розвитку інфраструктури туризму, поліпшення якості обслуговування іноземних туристів, зростання валютних надходжень у розпорядження республіки. Щоб здійснити ці грандіозні плани «Укрінтуру», звісно, знадобляться не менш грандіозні структури — «проми», «сервіси», «центри» і т. ін. Само собою зрозуміло, що народжується і величезний управлінський апарат, для якого явно недостатньо триповерхового особняка, який тепер займає «Укрінтур» по вулиці Ярославів вал у Києві. Може, для когось це і було б проблемою, та не для Урчукіна. Вже випробуваним методом народжується його власний наказ — «Взяти у власність компанії приміщення по вул. Леніна, 26» (чи не правда — знайомий більшовицький стиль?), запрограмувавши ще одну контору в центрі міста.

Автори обох публікацій поставили під сумнів чинність дій щойноспеченого президента. І мали для цього підстави.

Треба сказати, що сам прецедент створення акціонерної компанії «Укрінтур» міг би стати предметом уваги професійних юристів і Верховної Ради, і Кабінету міністрів республіки, що за обов'язком служби мали б поцікавитися, яким чином вона намагається захищати майнові права народу України. Для цього варто повернутися до подій дворічної давності, коли створювалася альтернативна «Інтуристу» тоді ще асоціація «Укрінтур», засновниками якої стали міністерства, відомства, облвиконкоми, — що внесли по сто тисяч карбованців у статутний фонд цього підприємства. Віктор Григорович, на той час заступник Голови Ради Міністрів УРСР, якого обрали головою правління асоціації, клятвено пообіцяв забезпечити приплив у республіку семи мільйонів іноземних туристів щороку, що мало окупити всі затрати. Засновники делікатно промовчали, не поцікавившись, звідки у Віктора Григоровича дані про таку кількість туристів, адже до цього їх щорічно приїжджало до всього Радянського Союзу близько мільйона чоловік.

Засновників можна було до певної міри зрозуміти: дуже вже приваблювали дивіденди, обіцяні і карбованцями, і валютою. Тож і справді, чому б не стати конкурентом монопольному «Інтуристу», заробляючи валюту для республіки? Чудова ідея, от ще б для її реалізації знайшлися професіонали. Вони б, очевидно, зазирнули в історію. Подобається нам чи ні, але «Інтурист» — всесвітньо відома фірма з десятками представництв у зарубіжних країнах. «Укрінтур» же, як це не прикро, поки що нікому не відома марка. І зарубіжний турист, якщо він вже мандрує з якогось американського штату, то прагне побувати не тільки у Києві чи Ялті, а й у Санкт-Петербурзі, Москві, Хіві. Бізнес не має національності, і нехтування його законами приречене на невдачу. Розплачуватися довелося і асоціації «Укрінтур» — існувати не на дивіденди, а проїдати статутний фонд.

Проте життя змусило змінити погляди і Держкомінтурист СРСР. Під тиском процесів, які відбуваються у республіках, він почасти перетворився в акціонерні товариства, холдінг-компанії, почасти перейшов на орендні відносини зі своїми відділеннями.

Київське відділення ВАТ «Інтурист» створило на своїй базі акціонерне товариство «Київінтурист» — установу, яка обслуговуватиме не тільки іноземних туристів, а й організовуватиме поїздки українських громадян, оскільки має договірні відносини з зарубіжними фірмами. Зрозуміло, що відрахування від прибутків в іноземній валюті залишатимуться в Україні.

Приблизно така ж ситуація склалася і з підприємствами «Інтуристу» в інших містах республіки. Одержавши економічну самостійність, вони перейшли на орендні відносини з правом викупу майна, стали акціонерними товариствами, разом з тим зберігши договірні зв'язки з усіма регіонами, в тому числі з ВАТ «Інтурист», яке теж забезпечує їх туристами.

Оголошення Верховною Радою України мораторію на зміну форм власності додало структурам колишнього «Інтуристу», розташованим на Україні, впевненості, що нажите за багато десятиліть добро не буде ані узурповане, ані розбазарене. Та й інші законодавчі акти парламенту республіки цю впевненість посилювали.

І раптом, як грім серед ясного неба, вже відомий наказ президента акціонерної компанії «Укрінтур», який без будь-яких пояснень і узгоджень просто диктує колишнім підприємствам Держкомінтуристу СРСР негайно стати членами саме цієї, а не будь-якої іншої компанії. Мотивація такого кроку на перший погляд благородна і в дусі часу: захист майнових та економічних інтересів держави і народу України.

А тепер давайте поміркуємо не мовою гасел. І замислимося над тим, який шлях пропонує президент «Укрінтуру» для досягнення мети, визначеної в них. А для цього повернімося до ідеї організації національного іноземного туризму. Чудова ідея. Тільки навіщо впроваджувати її силоміць, диктатом, ламаючи роками налагоджені і, треба сказати, непогано налагоджені структури «Інтуристу», які забезпечують прибуток і досить високий? Та ще й порушуючи при цьому закони.

Поясню. Президент «Укрінтуру» наказує усім підприємствам колишнього Держкомінтуристу негайно стати членами своєї компанії. А це означає практично змінити форму власності, на що Верховна Рада України оголосила мораторій. Чи «Укрінтур» — виняток?

Можливо, колективи підприємств «Інтуристу», а отже і частку саме того народу, про долю якого так піклувався Урчукін, в «Укрінтурі» чекає райське життя? Давайте займемося простою арифметикою: за контрактами, які пропонує «Укрінтур», усі підприємства зобов'язані сплачувати, крім 35 відсотків від прибутку в податок державі, ще й п'ять відсотків від доходу готелів, ще сім відсотків від обороту громадського харчування, ще два відсотки на утримання апарату на рахунок «Укрінтуру». Отже, неважко полічити, що залишається підприємству.

А як пояснити телекси, що їх розіслав Віктор Григорович майбутнім «партнерам» по бізнесу: «Прошу всі виїзди за кордон та поїздки за межі України погоджувати особисто з президентом Української акціонерної компанії «Укрінтур». Президент акціонерної компанії «Укрінтур» — Урчукін»?

Або його накази про увільнення з посад кількох керівників підприємств і серед них — директора Кримського об'єднання орендних підприємств Вячеслава Осинського, обраного на цю посаду зборами трудового колективу, народного депутата Кримської АРСР, тільки на підставі того, що вони не з'явилися на збори членів «Укрінтуру». До речі, ані Вячеслав Осинський, ані інші керівники фактично не працюють в «Укрінтурі».

Та й це ще не все. Віктору Григоровичу, приміром, з Києва видніше, яка прибиральниця чи електрик повинні працювати в готелях «Інтуристу» Харкова чи Ялти, про що свідчить ще один «залп» його телетайпних наказів.

Ось такі блага «світять» тим, кому наказано увійти до складу компанії. То скажіть, навіщо таке «партнерство», приміром, тому ж колективу готельного комплексу «Ялта», який у березні минулого року, керуючись Законом СРСР «Про оренду» (республіканський ще не прийнято, і до його прийняття Верховна Рада України вирішила керуватися союзним законом), одержав в оренду з правом викупу комплекс готелю «Ялта» вартістю 114 мільйонів карбованців. Теж, скажемо, ярмо, але люди, що тут працюють, впевнені: за кілька років вони зароблять небхідні кошти і розрахуються з орендодавцем. Ні, не з Москвою, з українським урядом, оскільки власність Держкомінтуристу переходить у власність України. Тим більше, що постанова Верховної Ради України про передачу всіх підприємств союзної власності, розташованих на території республіки, в юрисдикцію республіки не є підставою для ліквідації цього орендного підприємства, оскільки здійснено заміну лише однієї зі сторін у зобов'язанні. Тобто Держкомінтурист СРСР замінено органом України, уповноваженим управляти державним майном.

І все ж у читача, напевне, виникнуть запитання впереміж з подивом: що усе ж таки надихає Віктора Григоровича на такий безпросвітний правовий нігілізм, а простіше кажучи, що дозволяє йому почуватися безкарним? А пам'ятаєте постанову Кабінету міністрів № 95 від 18 липня «Питання Української акціонерної компанії по іноземному туризму»? Цей документ заслуговує, щоб його навести повністю, але за браком площі викладу лише суть.

Отже, Кабінет міністрів постановляє — майно, що передається Держкомінтуристом СРСР у власність республіки, вноситься як вклад у статутний фонд «Укрінтуру», розподіляючи випущені на його вартість акції таким чином: фонду державного майна — 56 відсотків, міжреспубліканській компанії «Інтурист-холдінг» — 15 відсотків від вартості основних фондів, які передаються, облвиконкомам — 9 відсотків, рай- і міськвиконкомам — 10 відсотків, трудовим колективам готелів, мотелів, кемпінгів та інших підприємств — 10 відсотків.

А прибиральниця готелю «Ялта» Марія Іванівна вже раділа, що забезпечить собі старість та ще й онукам щось залишить...

Та бентежить не тільки це. Я консультувалася з багатьма юристами з приводу цієї постанови, і всі вони доходили висновку: документ суперечить чинному законодавству з кількох причин.

Перша. Якщо Верховна Рада України оголосила мораторій на зміну власності, то Кабінет міністрів не може ігнорувати цього рішення.

Друга. Прийняття рішень з питань власності у зв'язку із законами УРСР «Про власність» і «Про підприємства в Українській РСР» здійснюється законодавчими актами, а не підзаконними актами Кабінету міністрів.

Третя. Майно Держкомінтуристу СРСР ще не передано за актом українському урядові, тому й ділити ще нічого.

Та побоююсь, що це лише початок. Бо на підході ще одна постанова уряду «Про порядок оформлення документів для виїзду громадян за кордон». У проекті цього документа, зокрема, зазначається: «Установи, підприємства, організації, які не є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, зокрема ті, що засновані цими суб'єктами або діють при них, оформляють документи на груповий виїзд за кордон для тимчасового перебування з метою туризму, відпочинку, лікування та інших подібних цілей (мова оригіналу — В. П.), оформляють документи тільки через Українську акціонерну компанію з іноземного туризму в межах встановлення для неї квот».

Яким далекоглядним був Віктор Григорович, ще влітку зволівши при виїзді за межі України просити дозволу в нього особисто!

Та й це ще не все. У середині серпня з'явився ще один просто-таки вражаючий документ за підписом Віктора Урчукіна, але зі скромним заголовком «Кабінет міністрів УРСР», де зазначено, що правління «Укрінтуру» захищає інтереси республіки, а відтак вважає доцільним вжити заходів щодо впорядкування туристських поїздок за кордон громадян України.

Оскільки ці заходи займають понад дві сторінки машинописного тексту, то коротко викладу їх суть. А зводиться вона до того, що без реєстрації в «Укрінтурі» та узгодження з ним жодне підприємство, кооператив, організація не може ані оформити виїзд за кордон українських туристів, ані прийняти у себе іноземних. Міністерство внутрішніх справ, відділи віз і реєстрацій не можуть оформити документи на турподорожі без дозволу «Укрінтуру». Більше того, виявляється доцільним встановити пріоритетне право оформлення виїзду за кордон для тих туристів, які сплачують за послуги конвертованою валютою, а правління компанії встановить контроль за тим, щоб нові закордонні паспорти виписувалися лише цій категорії громадян.

Зрозуміло, що дуже вже хочеться комусь стати монополістом усюди. Тільки хто пояснить: у які закони вкладається ця писанина?

То й що, скажете, ви проти розвитку іноземного туризму на Україні? Та ні, я проти того, щоб серйозні справи було віддано на відкуп дилетантам. І певна в тому, що питання роздержавлення, акціонування підприємств повинні вирішуватися Верховною Радою і Кабінетом міністрів, а не керівниками «Укрінтуру». Бо я теж частка народу, який швидше погодиться на те, щоб валютні надходження від усіх видів туризму використовувати на фінансування, скажімо, екологічних програм України, ніж на утримання бюрократичного апарату «Укрінтуру».

Валентина ПИСАНСЬКА.

Мал. **Віктора КУДІНА.**

НЕ КАЗАНОВА, АЛЕ...

XVIII століття значною мірою характеризувалося тим, що при дворах королів та інших осіб, наділених верховною владою, крутилося багато авантюристів та пройдисвітів. Одним із них був Казанова. Відомий випадок, коли він, прибувши до Парижа, зустрівся з королем Франції і в розмові з ним довідався, що той збирається відкрити вищу військову школу і що для цього потрібно 20 мільйонів франків. Але добути їх треба в такий спосіб, щоб не вдаватися до державної та королівської скарбниць. Казанова запевнив короля, що роздобуде навіть не 20, а всі 40 мільйонів, і запропонував провести державну лотерею. Перший же її тираж за тиждень приніс королю чистого прибутку 600 тисяч франків. Зрозуміло, нагрів при цьому руки й Казанова, але король вирішив фінансову проблему. З того часу лотерея незмінно користується популярністю, оскільки для тих, хто її проводить, ця справа завжди прибуткова.

СЬОГОДНІ послідовники Казанови з портфелями і без них намагаються в такий спосіб і собі заробити якусь «копійку». Ми ж поведемо мову про одного з них — найбільшого авантюриста всіх часів і народів, який перевершив французького короля і Казанову разом узятих. Бо з грошей, виручених королем з лотерей, Казанова отримав лише незначну частину за організацію та розповсюдження, а весь прибуток пішов на зміцнення французької держави — створення військової академії. Чого не скажеш про лотерейне господарство, яке розкинуло свої сіті на території України. Тут маємо ситуацію, коли держава, на території якої проводиться лотерея, одержує лише за розповсюдження білетів та плюс якусь мізерію, якщо про неї взагалі вдасться домовитися, а основна частина прибутку йде в якісь міфічні «закрома», з яких ми нібито черпаємо для поліпшення свого добробуту. Чи можемо ми собі уявити, щоб у XVIII столітті яка-небудь держава проводила лотерею на території іншої? Ні, бо тогочасні монархи дбайливо оберігали всі канали, по яких прибутки могли поступити до їх скарбниці. Так само, як не можемо собі уявити, щоб, наприклад, Польща проводила свою лотерею на території Болгарії.

Бо ж усім відомо, що лотерея — це така штука, в якій окремій людині може чи пощастити, чи ні, а коли й не поталанить, то невелика біда. А от держава ніколи не програє. Її мета є очевидною — вкласти менше, а одержати більше.

Тож, що лотерея — справа прибуткова, доводити нікому не потрібно. Не у XVIII столітті живемо. Сказав так і подумав, що тоді такої ситуації в лотерейному господарстві просто не могло бути. Оскільки, перш ніж лотерея стала можливою, попередникам Казанови знадобилося десятки років, щоб довести цю ідею до пуття... І навіть після очевидного успіху лотереї у Франції німецький монарх так і не погодився на її проведення.

Втім, сьогодні іноді прибутковість лотерей доходить до курйозності.

Так, на одному із стадіонів Криму із кількістю глядачів 40 тисяч розігрувалася лотерея з такої ж кількості лотерейних білетів. Група, скажемо так, «фанатичних прихильників футболу» налагодила контакти з продавцями лотерейних білетів і всі їх скупила. Злочину в цьому немає, принаймні такого, щоб карався законом, а вигода всебічна. Адже організатор одержує свій відсоток від коштів, виручених від продажу лотерей, продавці також отримують свої гроші, причому не витрачаючи часу на продаж лотереї, а здавши її оптом. А що покупці? Заплативши 40 тисяч карбованців, вони одержують два легкових автомобілі, які обходяться по 20 тисяч кожний при набагато більшій ринковій їх вартості. Причому ці автомобілі лотерейні, тобто не можуть бути конфісковані. Не беремо до уваги таких дрібниць, як м'ячі, намети тощо, які справжні джентльмени можуть залишити працівникам стадіону у вигляді невеличкого презенту. А відтак усі залишаються задоволеними і тих, хто нічого не виграв, зовсім немає.

Втім, і це не ті авантюристи, про яких мова йтиме далі.

МІНІСТЕРСТВО фінансів України надало довідку про те, що на території республіки згідно з постановами уряду СРСР розміщено 13 видів союзних лотерей на загальну суму 268 мільйонів карбованців (тут, до речі, варто нагадати, що питома вага місцевих та республіканських лотерей становить лише 43 мільйони карбованців). З них спортивні лотереї «Спринт», «Спортлото» і «Спортпрогноз» та лотерея ДТСААФ — це 75 відсотків від загальної суми випуску всіх союзних лотерей, або 201 мільйон карбованців.

З усієї суми, тобто з 268 мільйонів карбованців, за цією ж довідкою, 50 відсотків повертається населенню через виграші, 20 відсотків витрачається на проведення лотерей, а решту становить прибуток. Сума відрахувань республіці залежить від того, що це за лотерея і на яких умовах вона проводиться. Від усіх інших лотерей, сума випуску яких становить 67 мільйонів карбованців, ні союзний, ні республіканський, ні місцеві бюджети доходів не мають, оскільки більшість із них випущено на благодійні цілі. Це лотереї Дитячого фонду, Фонду милосердя і здоров'я, «Музичного прогнозу» та інші. Але тут виникає цілком логічне запитання. А хто ж має? Бо оскільки вони союзні, то так чи інакше, а благодійні справи робляться все-таки десь там, далеко від України. Отже, питання залишається відкритим: хто і що з них має?

Але перш ніж поведемо мову про ті кошти, які ми сьогодні одержуємо за рахунок того, що на території республіки проводиться союзна лотерея, скажемо ось що. Ще рік тому усі лотереї проходили лише через союзні фінансові органи, а це означає, що на Україні не залишалося з прибутку жодної копійки. А що ж Україна, запитаєте? А Україна нічого. Просто доводили до її відома, що треба розповсюдити стільки-то лотерей. А про плату за це, боронь Боже, мова не йшла.

Ми ще й раді були, що про нас так дбають. І старалися-таки добре. Ну, там, громадські розповсюджувачі і таке інше. Тож хоч і здається, що, наприклад, лотерея ДТСААФ ніби й не нав'язувалася силоміць, але можна з певністю казати, що гасло «Кріпи оборону Вітчизни» мало місце. А звідси й те, що обов'язок купувати лотерею покладався на призовників, вчителів початкової військової підготовки, студентів на військових кафедрах, не кажучи вже про те, що зарплати не можна було отримати без того, щоб не отримати кількох лотерей.

Куди йшли ті кошти? На Україні цього ніхто не знав і не контролював, тому які це були суми і куди вони йшли, можна тільки здогадуватися. Втім, на території республіки є багато майна, яке належить ДТСААФ. Це будівлі, техніка, устаткування. Чия то власність — Союзу чи республіки? Думається, що оскільки громадяни України регулярно скуповували левову пайку лотерей, платили внески, то саме народу України воно й має належати. Але... події в Прибалтійських державах свідчать про інше і насторожують. Чи не скажуть нам завтра: це не ваше, а «наше»?

ЗДАЄТЬСЯ, сьогодні щось починає змінюватися. Ось уже скоро мине рік, як Кабінет міністрів України прийняв постанову, за якою всі лотереї, що так чи інакше діють на території республіки, мають затверджуватися саме в республіці. До цього діяло законодавство Союзу, і в Україні не тільки не запитували, чи дозволить вона розмістити на своїй території лотерею, а навіть більше того — республіка мала питати дозволу в Ради Міністрів СРСР на те, щоб розмістити у себе свою ж лотерею. Чи можна було в цій ситуації вести мову про союзну лотерею і про те, що й Україні не завадило б виділити з виручених грошей якусь дещицю? Тепер у цій постанові обумовлено, щоб із чистого прибутку від лотереї до 35 відсотків сплачувалося до місцевого бюджету. Тут, щоправда, насторожує «до 35», адже це не означає «не менше 35», проте, дякувати Богу, хоч так. Але знову ж таки оті благодійні лотереї, від яких нібито ніхто не має прибутку, цим податком не обкладаються, тобто до місцевого чи республіканського бюджету вони не вносять жодної копійки. Чи не тому до положень більшості нових лотерей, які виникають сьогодні, організатори намагаються вписати отой пункт про благодійність? Але ж даруйте, хіба Україна з її Чорнобилем та іншими проблемами потребує меншої благодійності? Бо ж тільки єдина лотерея, яку випустив Дитячий фонд республіки, принесла гроші саме для дітей України. Чого не скажеш про подібну союзну лотерею. Вона розповсюджується і на Україні, але не маємо з неї нічого, сказали в цій організації. Так само, як не вдалося встановити, яку користь маємо від лотереї «Музичний прогноз», Всесоюзної залізничної тощо.

Втім, коли ще зовсім недавно це була практично не контрольована республікою галузь, то сьогодні, наприклад, лотерея ДТСААФ уже сплачує з прибутку 35 відсотків. І нам нібито треба радіти з цього, адже республіка не докладаючи зусиль, одержує прибуток. Тільки радіти поки що немає чого, хай би що там не казали про вигоду, яку ми тепер маємо. Бо все тут дуже просто. Віддають республіці лише частину тих грошей, які збирають з населення України, а решту 65 відсотків чистого прибутку центр, як корова, злизує язиком.

ТОЖ чи вигідно Україні задовольнятися якимись відсотками? Безумовно, ні. Бо це ті гроші, які в першу чергу мають іти на поліпшення добробуту населення. Тим паче, що держава одержує їх внаслідок монополії на лотереї.

Існує ще така думка, що, мовляв, ці гроші проходять через наш республіканський баланс і з цього ми теж маємо якусь вигоду. Коли спробував розібратися, в чому вона, ця вигода, полягає, то вдалося лише почути, що ми з цих грошей виплачуємо робітникам зарплату. Тільки чомусь здається, що ця вигода не варта виїденого яйця. Бо ж коли ці гроші навіть і залишаються і ми з них виплачуємо зарплату, то це ще не означає, що ніхто не веде підрахунку. Коли доходить до того, щоб Україні виділити якісь кошти з союзного бюджету, їй просто доводять до відома, що, мовляв, у вас із лотерей залишилося стільки-то грошей. Так що, пардон. До того ж відомо, що сьогодні гроші кочують не тільки у вигляді купюр. У переважній більшості для того, щоб перевести вагон грошей, варто всього лиш підписати й завізити маленький папірець. Так що гроші, справді, лише «проходять» через республіканський баланс. І мандрують далі...

Сумнівною видається й теза про те, що населенню України повертається 50 відсотків загальної суми союзних лотерей (134 мільйони карбованців). Цілком певно про це ми можемо говорити, лише коли йдеться про лотерею республіканську. Тут справді всі виграші припадають на територію республіки. А в союзній хтозна-кому більше пощастить — жителю України, Казахстану чи Далекого Сходу. Тобто чогось певного тут передбачити не можна. Тому й гарантувати 50 відсотків загальної суми доцільно лише з лотереї республіканської. Наведемо ще один приклад, пов'язаний зі стадіоном. Міністерство культури Туви на центральному стадіоні столиці проводило лотерею, в якій розігрувалося 60 тисяч білетів. 17 тисяч із них виявилися нереалізованими, і так сталося, що саме на них випали головні виграші. Комісії, що проводила лотерею, від розгніваної юрби вдалося втекти... А відтак така ж ситуація може мати місце і в лотереї союзній, тільки ніхто про це не знатиме.

ВЖЕ вели мову про те, що рік тому лотерейна справа з боку України не регулювалася і взагалі все це господарство забезпечувалося лише законодавством СРСР, а позаяк не було чіткої схеми, за якою б велися розрахунки, то в принципі на Україні залишалися лише ті кошти, які сплачувалися розповсюджувачам, і виграші громадян. Весь же прибуток ішов туди, не знаю куди.

Сьогодні ж ми вже маємо для себе до 35 відсотків із свого ж таки добра. А завтра? Чи має Україна якісь шанси щодо того, щоб припинити діяльність союзних лотерей і заповнити вивільнений ринок своїми?

За словами начальника щойно створеного при Міністерстві фінансів України Управління грошового обігу і цінних паперів Петра Германчука, саме у цьому напрямку ми будемо рухатися, але сьогодні у нас немає фабрик, фарби, паперу... Сьогодні республіка просить, щоб їй виділили папір, а Краснокамська фабрика, з якої раніше цей папір надходив, взагалі ставить питання про бартер. До того ж і фонди у нас на папір мізерні. Що робити в цій ситуації? Вихід один — шукати підприємства на Україні, які можна перепрофілювати, адже є у нас підприємства, що виробляють папір, фарби. Вирішивши ці проблеми, ми підемо на те, щоб припинити розповсюдження союзних лотерей, а натомість запровадити республіканські, прибуток з яких ішов би для України.

Словом, проблем хоч відбавляй, але вирішувати їх треба.

Сергій ЛАВРЕНЮК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

P. S. Стаття була уже готова до друку, коли Кабінет міністрів СРСР прийняв постанову від 16 серпня 1991 року (опублікована була тільки через місяць, коли Союзу як такого практично не було, газетою «Экономика и жизнь») «Про порядок проведення лотерей в СРСР».

Цією постановою екс-кабінет нарешті дозволив республікам самостійно вирішувати питання про доцільність проведення на своїй території тієї чи іншої лотереї. Крім того, ця постанова обумовлює, що розповсюдження всесоюзних лотерей на території республік має здійснюватися тільки після попереднього погодження із союзними республіками. Щоправда, і тут не обійшлося без пунктів типу: «Рекомендувати урядам союзних республік...». Але з моменту проголошення Акта про незалежність України ці постанови мають для нас хіба що «дорадче» значення.

С. Л.

СУБОТНІЙ ВИПУСК

Експрес-новини

Міністерство оборони Румунії розпорядилося видати бойові патрони військам, які охороняють урядові будинки. В Бухаресті та інших містах продовжуються акції протесту проти цього. Прем'єр-міністр Румунії Роман покинув свій пост, але пізніше заявив, що продовжуватиме виконувати свої обов'язки доти, доки в країні не буде встановлено порядок.

* * *

Керівництво Югославії вирішило інтенсифікувати зусилля з метою перетворення припинення вогню в міцний мир. Представники шести республік Югославії на зустрічі в Нідерландах домовились продовжити мирні переговори, мета яких — припинити бої, які тривають вже три місяці. Автономний край Косово розпочав референдум про незалежність.

* * *

Державний секретар США Бейкер заявив, що поки що нема підстав для направлення запрошень на мирну конференцію по Близькому Сходу. Після переговорів з ізраїльськими та арабськими керівниками, які відбулися в Нью-Йорку, Бейкер повідомив, що міністр закордонних справ СРСР Панкін також поділяє його думку.

* * *

Уряд президента Заїру Мобуту ввів комендантську годину в столиці країни Кіншасі. Уряд прийняв також терміновий план щодо постачання продовольства в столицю. Міністр закордонних справ Бельгії заявив про небезпеку голоду в Заїрі після чотирьох днів заворушень, які спустошили Кіншасу й спричинили майже сто смертей. Франція і Бельгія направили в Заїр сотні військовослужбовців з метою допомогти евакуювати своїх громадян.

* * *

Південна Корея погодилася сплачувати 180 мільйонів доларів щороку (це на 30 мільйонів доларів більше, ніж дотепер) за перебування в країні 43 тисяч американських військовослужбовців. Як повідомив один з представників міністерства оборони Південної Кореї, питання про оплату за 1993—1995 роки розглядатиметься на переговорах із США, які розпочнуться в листопаді.

...І КОЖЕН МАТИМЕ «МЕРСЕДЕС»

Фейлетон

За часів застою вважалося, що кожний радянський громадянин досконало розбирається у двох речах — міжнародній політиці і футболі (проблема: чи тямить він бодай щось у власній професії сором'язливо не порушувалася — адже у нас, як заповідав ідеологічний класик, куховарка може керувати державою).

З перебудовою і відповідним зростанням самосвідомості «людини з вулиці» до вічних філософських понять «футбол» та «міжнародна політика» додалася ще й «економіка». Зупиніть першого-ліпшого зустрічного, і він популярно висловить вам не тільки свою думку щодо економічного стану країни, а й більш-менш чітку програму видряпування з того, до чого ми у цій галузі дожилися.

Проте, оскільки жоден з цих варіантів не спрацьовує, перспективи — похмурі (пам'ятаєте невмирущу тезу Остапа Бендера: «Фінансова прірва — найглибша з усіх, у неї можна падати все життя»?), автор цих рядків насмілюється запропонувати власний варіант вирішення проблеми.

На мою думку, головна похибка нашої економіки полягає в тому, що ми не вміємо раціонально використовувати валюту. Що ви кажете: не можна дати ради тому, чого не маєш? Так у нас цієї валюти — хоч завались! Втім, у даному контексті краще було б сказати — хоч залийся! Причім — конвертованої, яка приймається будь-де у світі...

Ні, я не про нафту... Про горілку! Про те наше національне багатство, ціну якого ми досі не усвідомили. Не казатиму про те, що пропиваємо, — це все одно, що споживати «всередину» (у прямому розумінні слова) злоті, крони, а то й долари з фунтами стерлінгів. Заняття, погодьтеся, не тільки шкідливе, а й мало продуктивне. Зате коли київському «алкогольному» об'єднанню західнонімецька фірма пропонує бартер: ми їм горілчану отруту (щоправда, з перцем), вони нам — цілющі одноразові шприци, то подібна пропозиція відмітається зходу. Мовляв, у радянських — власна гордість, на буржуїв дивимося звисока...

Це — на рівні економіки державної. А що собі дозволяє наш пересічний співвітчизник? Увімкніть телевізор, і негайно побачите драматичні сцени на митницях, де еверестами височіють конфісковані пляшки (наше національне багатство!), які недалекоглядні «бізнес-туристи» намагаються вивезти за кордон. Та за подібні вчинки треба розстрілювати — як колись за економічну контрреволюцію!

А як роблять тямущі люди? Причому навіть ті, чиє економічне становище порушено справжньою, «гарячою» війною? Вони за таку ж валюту (хіба що трохи вищої якості) не дрантя на зарубіжних ринках закуповують, а справжній дефіцит. Аж до танків включно!

Візьмімо, приміром, Кувейт. Або — Ірак. (У даному разі це ролі не грає, оскільки йдеться про події на кордоні між згаданими країнами).

Здавалося б, війна закінчилася, і С. Хусейну — саме час посипати голову попелом. Проте відбуваються дуже цікаві події. Зокрема, справжня повінь на Кувейт (через кордон) спиртних напоїв з переможеного Багдада. Ринкові відносини максимально спрощені: ми вам — джин та віскі, ви нам — боєприпаси та військове спорядження, залишене на кувейтській території. Як-то кажуть, так на так.

Звичайно, якби у Кувейті — з його консервативним режимом — не було суворо заборонено вживання спиртного (отже, і його продаж), згаданий бізнес був би неможливий. Але у тому то й справа, що, знаючи ринкову й політичну кон'юнктуру у сусіда, іракці вміло нею користуються.

Так от я й думаю: а що, коли б горілку (в експортному виконанні, звичайно) прирівняти до валюти офіційно? Переконаний в її потенційно високій конвертованості, прошу зважити на цю пропозицію.

Зі свого боку, зобов'язуюсь не вживати спиртних напоїв доти, доки не назбирається кількість пляшок, потрібна для обміну, — ні, не на танк чи БТР, їх і в нас достатньо, а хоча б на «Мерседес».

...Ледь не забув ще одного аргументу на користь своєї опозиції: якщо всі мої знайомі, сусіди по мікрорайону, співвітчизники вдадуться до подібного бізнесу, славетний Указ про боротьбу з пияцтвом і алкоголізмом буде виконано раз і назавжди.

Зі світу — по факту

● Західна преса високо оцінює діяльність спільних підприємств, створених у колишньому СРСР за участю капіталістичних партнерів, безпосередньо під час державного перевороту. Зокрема, відомі харчові вироби «Макдональду» та «Піцца-хаузу» роздавали захисникам московського «Білого дому» безплатно.

● Поліція поставила перед персоналом лондонського метро вимогу посилити пильність: під сидіннями поїздів виявлено три пристрої для підпалювання вагонів.

● Півтори тисячі кубинців, які прагнуть позбутися кастрівського соціалізму і з допомогою всього, що плаває, дістаються берегів США, зареєстровано з початку поточного року. Для порівняння: ця цифра — уп'ятеро вища минулорічної і в 40 (!) разів — за 1988 рік. Причому слід враховувати, що мети досягає лише один з чотирьох. Отже, наведені цифри слід відповідно помножити...

● Одна з британських лікарень привселюдно вибачилася за те, що запросила пацієнтку для диспансеризації... через десять років після того, як вона померла.

● Жінки починають про... вати вранішню «битву за ванну кімнату» — такий результат опитування, проведеного косметичною фірмою «Фаберже». З'ясовується, половина чоловіків віком до 35 років проводять у ванній мінімум 20 хвилин, а вологе повітря, яке утворилося в ній після користування іншою особою, «витерплює» лише один з п'ятьох.

● В англійській пресі з'явилося повідомлення, що одна з тамтешніх громадських організацій, яка поставила за мету «оберігати моральний дух нації», недавно заявила, що нагадасть гласності довгий список відомих у країні людей — депутатів парламенту, прокурорів, зірок поп-мистецтва — які є гомосексуалістами. Відразу ж вибухнув скандал на тему: чи можна оприлюднювати подробиці інтимного життя людини у демократичній країні. Врешті-решт скандалові поклала край сама згадана організація, заявивши, що подібний план — це містифікація, до якої вона не причетна.

● До речі, про секс. У тій же Англії педагогічні та медичні заклади наполягають на запрошенні до шкіл спеціалістів з сексуальної освіти. Причини називаються чітко: «Зростання числа абортів серед старшокласниць, а також неспроможність батьків пояснити малоліткам: «Дивись, чим займаються оці пташки!».

● І до речі — про дітей. Відома фірма «Беннетон», яка займається виробництвом і продажем одягу, «погоріла» на своїй новій рекламі. Ця реклама зображувала новонародженого, вкритого кров'ю і сльозами, на руках акушерки (мовляв, фірма турбується про людину з моменту її появи на світ). Нова реклама викликала 800 протестів протягом лише чотирьох днів після її публікації і, в результаті, була заборонена.

● Сотні саморобних колес для гри в рулетку «розповзлися» вулицями албанської столиці Тірани. Гра йде азартна й тривала: адже участь у ній беруть безробітні (а їх нині — сорок відсотків усього працездатного населення країни). Щоправда, розплачуватися гравцям нема чим...

Інформ-шоу

ОТЖЕ, «ЯДЕРНІ НАЙМАНЦІ»!

Найманці бувають різні. Проте нещодавно у західній пресі з'явилося словосполучення, винесене у заголовок цієї інформації. Адже, справді, йдеться про сенсацію. Та ще й яку — з «радянським» антуражем. А це нині подвійно модно на «забугорному» ринку новин. Щоправда, розглядається перспектива, так би мовити, гіпотеза. Проте сенсу вона, на наш погляд, не позбавлена. Вперше про «ядерних найманців» (втім, так само, як і «найманців» з хімічної та бактеріологічної зброї) заявила французька газета «Монд», поставивши перед своїми читачами запитання: якщо колишній СРСР розпочне значне скорочення воєнних витрат і ядерних арсеналів, що стане з десятками радянських вчених та інженерів, які займалися розробкою найновіших видів зброї? З їхньою кваліфікацією у безробітні вони не підуть, а кооперативів чи то малих підприємств, які виготовляють портативну зброю масового знищення, поки що не зареєстровано.

Зате є прецеденти недалекого минулого (та й сучасного): «інтернаціональна» наукова допомога з боку деяких західних вчених у створенні ядерної зброї країнам типу Індії, Пакистану, Ірану, КНДР... Тож не виключено, що дехто з безробітних радянських ядерників подасться на заробітки у далекі країни. До того ж, і закон про свободу виїзду наспіє...

Парадокс: колись «найзакритіші», «невиїзні», «цілком секретні» невдовзі стануть однією з нових статей нашого експорту.

НЕ ВСІМ ЖЕ СТРІЛЯТИСЯ!

Теза: «це — людина, і ніщо людське їй не чуже» цілком стосується і керівників міністерств внутрішніх справ різних країн. Деякі сідають за грати, оскільки не вбереглися від спокуси хапнути хабаря (будучи зятем «керівника номер один» великої держави); інші — стріляються (коли провалюються очолювані ними заколоти). А у Великобританії — подають у відставку, причому навіть тоді, коли самі абсолютно ні в чому «такому» не замішані, але відчувають особисту відповідальність за нехлюйство своїх підлеглих з якоїсь «райтюрми».

Саме так вчинив міністр внутрішніх справ цієї країни, коли з «заштатної» тюрми у Брікстоні втекли двоє підозрюваних (!) у злочині. З'ясувалося, що керівництво в'язниці було заздалегідь попереджено про плани втечі.

Зате після того, як трапилася ця — за масштабами Великобританії — далеко не сенсаційна подія, керівник тамтешнього МВС подав-таки у відставку. Британській пресі аплодувати б з приводу порядності міністра, а вона, бачте, карикатури йому присвячує.

Не будемо проводити паралелей, але в деяких інших країнах міністр за подібний недогляд з боку «нижніх чинів» навіть догани б не «заробив»...

Малюнок з журналу «Економіст» (Великобританія).

Погляд

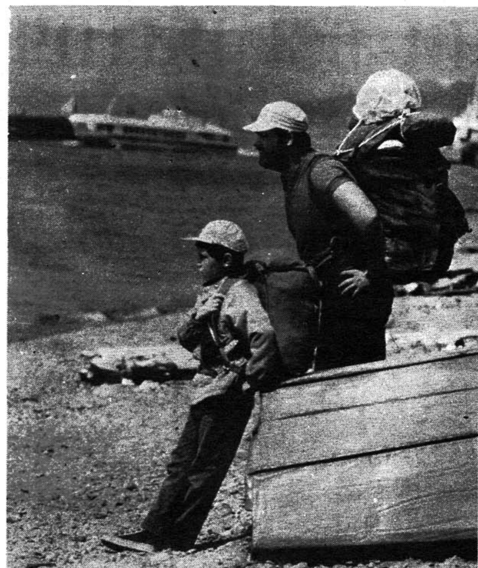
З НОВИМ РОКОМ!

У нас — будні, а в Ефіопії — свято: Новий рік. Його справляють весело і гучно, а малюки, як і водиться, одержують подарунки. Дай Бог їм щастя і не приведи до того, щоб улюбленою «іграшкою» тамтешніх дітей залишався автомат Калашникова; адже вони знайомі з ним буквально з «молодих нігтів» — жахливий наслідок багаторічної братовбивчої війни.

Фото з журналу «Тайм» (США).

Сторінку підготував Володимир САВЦОВ.

РУСО ТУРИСТО — ОБЛІКО МОРАЛЕ...

Найвидатнішим туристом для нас був Тур Хейєрдал. Бо з резервації в одну шосту світ ми бачили крізь камеру ТБ. Тур був перевірений, надійний. Він ніколи не вештався по барах великих міст, а полюбляв природу. Наша камера з Сенкевичем у кадрі стежила за ним. Ми, лежачи на софі, піднімалися в гори, пливли морями. Піт не застив очі, красоти нам доставляли, наче каву в ліжко.

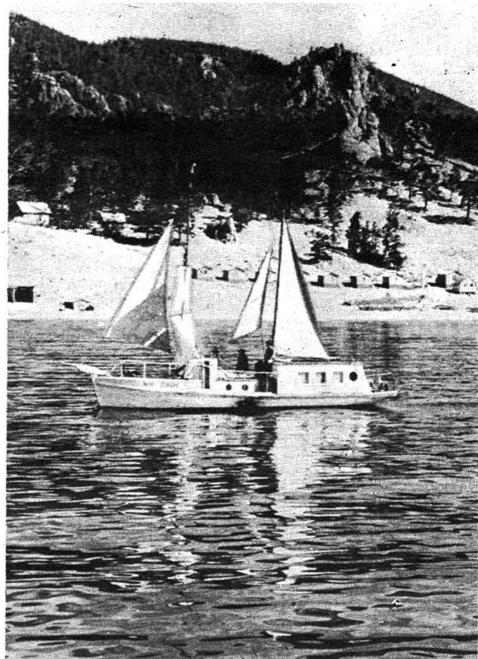
Та були фанати, які ходили неперевіреними, не занесеними в каталоги стежками, вдало прокладеними між північними таборами та військовими секретами, фанати, які наривалися, але все одно ходили.

Ходити стає все важче. З собою багато не візьмеш, а в чужих краях не купиш — там свої талони, тут купони, а туди без паспорта з місцевою пропискою й зовсім не пускали. Дніпро перетворився в стічну канаву, степ розорано, ліс переходить у категорію, що вже зникає.

Де ти, Туре! Нам так не вистачає твоїх чудових краєвидів. Ми не можемо так, як ти, легко знятися й почимчикувати світ за очі. Нам не треба тих розбещених міст, бо ми зненавидимо свої сірі й убогі. Тому ми й морале, бо не морале бути не можемо.

Ех, нема Тура... Що ж, подивимося знову в камеру. І здивуємося: ті фанати й у нас ще щось знаходять для сюжету...

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО, Вячеслава ПУШКАРЬОВА, Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЧИ ВСІ НИТОЧКИ ВЕДУТЬ ДО РИМУ?

ПРО ТЕ, що сталося в Самборі в ніч з 16 на 17 вересня, журналісти дізналися на прес-конференції, яку організував у Києві екзархат Української православної церкви. В заяві на ім'я Голови Верховної Ради України, Генерального прокурора республіки і республіканських засобів масової інформації, яку підписали протоієреї УПЦ та УАПЦ Іван та Олександр Швеці з кількома православними віруючими, зазначається, що до Самбірського православного храму на честь Різдва Пресвятої Богородиці — чи не єдиного бастіону православ'я на Прикарпатті — уже двічі вривалися українські католики і двічі нападали на нього люди у формі працівників правоохоронних органів. А в ніч з 16 на 17 вересня храм штурмом захопило до тисячі нападників у формі правоохоронних органів і ЗМОПу, яких туди начебто послали голова Львівської облради Вячеслав Чорновіл і начальник Львівської міліції Григорій Шабаєв. У храмі до православних було застосовано кийки, газ «Черемуха», «грубу силу.

Відповідаючи на запитання журналістів, отці Олександр та Іван Швеці повідомили, що в католиків немає доказів належності храму їм, як немає й у православних доказів на їхню користь, і наголосили, що Верховний суд України скасував рішення місцевих органів влади про передачу храму католикам.

Напрошується логічне запитання: якщо припустити, що В. Чорновіл дав вказівку, то чому зробив це саме тепер, в час передвиборної президентської кампанії, коли треба завойовувати симпатії виборців? На що брати-протоієреї не забарилися з відповіддю, мовляв, у їхньому краї поширюються розмови про те, що Чорновіл вдається до таких акцій проти православних за вимогою... Риму, який підтримує його фінансово...

Оскільки всі дороги ведуть до Риму, згадаймо пораду древніх римлян: послухай протилежну сторону. Проблему коментує заступник голови Львівської обласної Ради народних депутатів **Микола ГОРИНЬ.**

У МІЖКОНФЕСІЙНИЙ КОНФЛІКТ ЗАМІШАНІ СИЛИ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ НІЯКОГО ВІДНОШЕННЯ ДО ЦЕРКВИ, ДО ВІРИ, ДО БОГА. КОЛИ БЛОКУЄТЬСЯ РОБОТА ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ, КОЛИ Б'ЮТЬ ВІКНА, КОЛИ ЛУНАЮТЬ ПОГРОЗИ, ЦЕ НАВОДИТЬ НА РОЗДУМИ ПРО ПЕРШОПРИЧИНИ КОНФЛІКТУ. А ВОНИ ШИТІ, ЯК КАЖУТЬ, БІЛИМИ НИТКАМИ. РОЗПОЧАЛАСЯ ПЕРЕДВИБОРНА ПРЕЗИДЕНТСЬКА КАМПАНІЯ, І... СЕРЕД ВИМОГ ПІКЕТУВАЛЬНИКІВ, МОВ РЕФРЕН, ЛУНАЄ ТАКА: «МИ НЕ ДОПУСТИМО ЧОРНОВОЛА В ПРЕЗИДЕНТИ». ДО ЧОГО Ж ТУТ БОГ І ЦЕРКВА?

КОНФЛІКТ у Самборі триває більше року. Самбірська міська Рада, керуючись ухвалою обласної Ради від 4 травня 1990 року, прийняла рішення: церквою Різдва Пресвятої Богородиці користуватися почергово обом громадам. А відтак уперше в області представники влади вдалися до розв'язання міжконфесійного конфлікту через суд. Самбірський районний суд підтвердив згадане рішення міської Ради. Потім на вимогу православної громади справу розглядав обласний суд і також ухвалив рішення про усунення перешкод у користуванні храмом обома громадами. Потому — неодноразові звернення православної громади Самбора до прокуратури республіки, яка передала справу у Верховний суд.

Дуже цікавим було пояснення Верховного суду України, який скасував рішення обласного лише тому, що його прийняли на основі чинного законодавства, а в той час, коли справу розглядав районний суд, Закону про свободу совісті ще не було. Отже, правоохоронні органи республіки шукали не шляхи розв'язання конфлікту, не істину, а зачіпку. І вони її знайшли, ставши захисниками інтересів лише однієї сторони — православної громади. Чи ж варто дивуватися, що після цього ситуація стала загрозливою.

Греко-католики, зневірившись у правосудді, спробували захопити храм. Міліція оперативно втрутилася. Конфлікт нібито погасили. Вважаю, що за таких обставин необхідно було закрити храм і взяти під охорону. Тоді цього не зробили. 30 серпня облвиконком прийняв рішення в присутності прокурора області звільнити, закрити і взяти храм під охорону міліції. Рішення це вимушене, бо з'явилася реальна загроза фізичного протистояння конфліктуючих сторін. Була спроба підпалити хату голови Самбірської міської Ради Зоряна Попадюка за допомогою пляшок із запальною речовиною. До речі, коли храм звільнили, міліція знайшла там аналогічні пляшки. Прокуратура порушила за цим фактом кримінальну справу...

Жодного разу в області чи районі не ставилося питання про те, щоб передати храм якійсь одній громаді, хоча варто нагадати, що храм збудовано саме греко-католиками, і в правовій державі, де шанують власність, конфлікт був би розв'язаний однозначно. Та ми добивалися лише реалізації рішення про почергову відправу. До речі, в області передано у почергове безоплатне користування 225 храмів.

Думаю, що ми свого часу припустилися помилки. Необхідно було ще торік вжити більш рішучих заходів, бо релігійне протистояння уже виходило за рамки закону, траплялися бійки. На жаль, ми не відчули підтримки Верховної Ради і колишньої Ради Міністрів України, а тому конфлікт загострювався...

Не можу не сказати про особу духовного провідника православної громади отця Олександра Швеця. Важко назвати священиком людину, яка закликає мирян до розбою. Мене здивувала публікація «Робітничої газети». Позиція цього друкованого органу сприятиме релігійній конфронтації. Тим силам, що не зійшли з арени, а причаїлися, дуже потрібно нагнітати конфронтацію в будь-який спосіб. В «кухні» Львівського обкому Компартії виявлено документ, який розпалював міжконфесійні пожежі ефективніше, аніж пляшки із запальною рідиною. Маю на увазі документ, підписаний першим секретарем обкому Компартії В. Секретарюком,— заходи по реалізації постанови пленуму ЦК КПУ про використання релігійної конфронтації в політичній ситуації. Двічі на місяць секретар з ідеології В. Гончарук доповідав про виконання цих заходів. У ряді райкомів Компартії знайдено листівки, в яких від імені однієї релігійної конфесії проводилася агітація за підписання Союзного договору. По суті, тими листівками партійні органи інспірували міжконфесійне протистояння, а Союзний договір був лише приводом.

Міліція в Самборі вкрай виснажена міжконфесійними конфліктами, працює, по суті, без вихідних. Храм став каменем спотикання для цього міста. Тож правоохоронні органи в присутності прокурора району і представника облвиконкому нарешті взяли храм під охорону. Без фізичного зіткнення сторін, на жаль, не обійшлося. Як повідомив мене прокурор області Леонід Ізосімов, представники обох сторін, тобто правоохоронних органів і православної громади, дістали легкі тілесні ушкодження. Інші подробиці з'ясує слідство. Та це не був, як розповідає скрізь отець Олександр Швець, штурм останнього оплоту православ'я.

У міжконфесійний конфлікт замішані сили, які не мають ніякого відношення до церкви, до істинної віри, до Бога. Ось уже другий тиждень пікетують обласну Раду прихильники Української автокефальної церкви. Казна-як народився так званий комітет захисту автокефальної церкви, який очолила Катерина Немира. Попід нашими вікнами було багато різних мітингів, пікетів тощо. Львів'яни до цього вже звикли. Але коли блокується робота державного органу, коли б'ють вікна, коли лунають погрози, це наводить на роздуми про першопричини конфлікту. А вони шиті, як кажуть, білими нитками. Розпочалася передвиборна президентська кампанія, і... серед вимог пікетувальників, мов рефрен, лунає така: «Ми не допустимо Чорновола в президенти». До чого ж тут Бог і церква?

І ось до Львова прибула комісія Верховної Ради України на чолі з депутатом В. Червонієм. Незадовго до її приїзду я говорив по телефону з першим заступником Голови Верховної Ради України І. Плющем і пояснював, що в нас не точаться релігійні суперечки між двома громадами, а йде затята війна за церковне майно. Згідно із законом його розподіл покладено на облвиконкоми. Оскаржити їхнє рішення може тільки суд, а не якась комісія. Я просив направити сюди юристів, які б розглянули і вивчили не емоційний, а правовий аспект проблеми. Мене хвилює стиль роботи цієї комісії. Один з її членів вступив у діалог з пікетувальниками, казав їм, що закон буде змінено. Хіба ж поважна комісія може кидати на вітер такі слова? Доки ж ми будемо бавитися запальними фразами, мов запальними пляшками?

За півтора року роботи ми пересвідчилися, що в розв'язанні міжконфесійних конфліктів треба діяти дуже зважено, обережно, не керуючись при цьому політичними амбіціями. Вважаю, що нині передусім треба закликати до відповідальності деяких релігійних діячів, які забули про своє головне призначення — служити Богові. Як розуміти ось такі слова отця Олександра Швеця, який заявив, що коли органи влади не розв'яжуть конфлікт, віруючі знайдуть **інші шляхи**, вдадуться до **інших заходів**, щоб відстояти свої святі права. Які ж інші шляхи й інші заходи має на увазі святий отець? Святість у подібних заявах і не ночувала. «Робітнича газета» друкує ці слова без будь-якого коментаря і тим самим підливає масло у вогонь.

Днями біля обласної Ради з'явилися нові пікетувальники з наметами і оголосили голодовку. Використавши «передовий досвід», вони й собі вирішили взяти обласну Раду за горло і вимагають методом шантажу приміщення для духовної семінарії Української автокефальної церкви. Ви собі можете уявити, щоб одного чудового дня з'явилася група молодих людей, які бажають створити своє підприємство, і заявила: віддайте нам отакий завод чи отаке приміщення, бо нам цього хочеться... Я говорив з молодими семінаристами, пояснював їм, що Львівська обласна Рада має в своєму розпорядженні тільки те приміщення, в якому вона перебуває. Семінаристи нині орендують приміщення в Брюховичах під Львовом, але воно їм не підходить. Та про це треба було подумати, організовуючи семінарію, бо ж і ми не можемо оплачувати її діяльність. Можемо, правда, посприяти у будівництві приміщення, але про це не йде мова. Семінаристи, мабуть, розуміють свободу совісті як свободу дій. І знову мене не полишає думка про невидимого «диригента», що стоїть за плечима тих хлопців. Такий знайомий почерк!

До мене жодного разу не звернувся з клопотанням ректор духовної семінарії отець Віталій Політило. Я запрошував його на розмову, передав через семінаристів листа. Впевнений, що оце пікетування є спланованою акцією, яка пов'язана з виборами. Комусь потрібна конфронтація між Сходом і Заходом України. Комусь треба показати «неблаговидну» роль В. Чорновола. Почалася нечесна гра — ось у чім ціль...

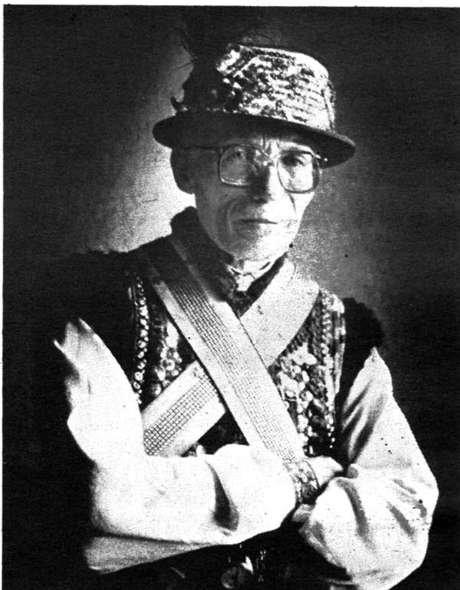
Анатолій БЕНЬ,
Оксана АПУНЕВИЧ.

Фотоколаж
Михайла САЧКА.

МОЛЬФАР

За межами звичного

РОЗПОВІДЬ ПРО ПРИКАРПАТСЬКОГО НАРОДНОГО ЛІКАРЯ МИХАЙЛА НИЧАЯ ТА НЕЗВИЧНІ МЕТОДИ ЙОГО ЗЦІЛЕННЯ, ДИВНІ ЯВИЩА НАШОГО БУТТЯ І ТАЄМНИЦІ ЛЮДСЬКОЇ ПРИРОДИ.

Минувши буйноквітну Косівщину, автобус поніссяназустріч стрімким верховинським горам. Далекі вершини куталися туманами. З-поміж гір виплеснув до придорожних кашниць розбурханий каламутними водами Черемош. Кілька пасажирів, відірвавшись від споглядання завіконної краси, почали пробиратися до виходу. Ось і село Верхній Ясенів.

— До діда Михайла? — перепитав водій.

* * *

...Незвичну силу в своєму тілі, в своїх руках Ничай відчув семилітнім хлопчаком. Варто було малому Михайлику співчутливо погладити рукою комусь із приятелів на тілі рану, синець від удару чи чиряк, як вони затягувалися і зникали. Він відчував наближення грози, місце можливого удару блискавки чи якусь іншу небезпеку. Ясновидіння, здатність зціляти Михайло Михайлович вважає спадковістю від родичів. Адже його бабуня була знаною на всю округу ворожкою, зцілителькою і мольфаром. Перейнявши її мистецтво, Ничай уже сорок років повертає надію, здоров'я і щастя хворим, знівеченим фізично й духовно, перед стражданнями яких залишалися безпомічними дипломовані лікарі з найновішими препаратами. Щодня Михайло Михайлович приймає 150—200 хворих.

Всім хворим Михайло Михайлович радить приходити з водичкою, взятою до сходу сонця з того джерела, яким постійно користуються. Воду мольфар заряджає власним біополем і пропонує пити по три ковтки, а також лівою рукою обливати тіло. Після такої процедури вгамовувались болі і з'являвся нормальний сон. Попробувавши на собі, в цьому переконувалися навіть скептики.

Дізнавшись про діда Михайла, у Верхній Ясенів потяглися приречені чорнобильці.

— Я вже прижививнадію на життя багатьом молодим людям, яким лікарі в стаціонарі дали зрозуміти, що треба готуватись до найгіршого, — згадує про них Михайло Михайлович. — Я взявся лікувати їх в'язкою синьою глиною, яку можна знайти в багнистих місцях або на глибинних пластах землі, де глибокі криниці люди копають. Біля водяних жил вона залягає тоненькими пролежнями.

Як констатують науковці, після такого лікування хворі відчувають полегшення, повертається до норми склад крові, затягуються виразки.

Та не тільки хворі звертаються до мольфара. Приходять і з надією налаштувати подружнє життя.

— Це важка сімейна драма — втеча чоловіка, особливо для дітей, — каже Михайло Михайлович. — І я, вникаючи в сімейні стосунки, маю силу повернути чоловіка і разом з ним — щастя в сім'ю. Співчутливо ставлюся і до хороших, розумних дівчат, що не мають щастя на хлопців. Тут я стаю у пригоді, і за незначний час такі дівчата виходять заміж за своїх хлопців. Інше ставлення до тих, хто хоче побудувати своє щастя на горі інших. Таким я пояснюю, що робити це гріх, який обернеться проти них же самих, і відправляю від себе.

Михайло Михайлович може охарактеризувати людину, її душевний стан і місце знаходження за фотознімком. Було в його практиці кілька випадків, коли допомагав розшукати зниклих дітей. Судячи з численних листів-подяк, його провіщення не раз допомагало зарадити людському горю.

Є важкохворі, які не в змозі вибратися в далеку путь до верховинського зцілителя, й приїздять за порадами їхні опікуни. В них мольфар просить назвати ім'я, дату народження хворого і показати якусь його одежину. Це допомагає йому вималювати уявний портрет хворого, продіагностувати його стан і порекомендувати ліки, які можуть зарадити недугам. При цьому Михайло Михайлович користується і своєю рамкою екстрасенса.

Михайло Михайлович запевняє, що кожній людині наперед виписано долю.

— Змінити її дуже важко, — каже Ничай. — Але людська доля, як гілляста дерево: стовбура не зігнеш, а гіллям можна управляти. Так само й окремими життєвими обставинами може керувати сама людина. Це залежить від особистості, недарма в народі кажуть — береженого й Бог береже.

Надлюдські сили мольфар ділить на добрі і злі. Сили добра — це є чисті духи, які допомагають людям і охороняють їх. Нечисті сили — чорні духи, демони, які бажають людям тільки зла і служать тим окремим особам, що займаються чорною магією.

На запитання, чи вірить він у потойбічний світ, Михайло Михайлович відповідає ствердно:

— Душа людини безсмертна, а фізичне тіло — це ніби її сорочка. Душа не піддається ніяким фізичним силам. А з тілом можна зробити що завгодно: вбити, спалити, втоптати. Навіть чорна магія може тілу заподіяти параліч, безумство, смерть. А душа нічому цьому не піддається, вона є божественною часткою вищого астрального світу. Душа також часто дає людині інтуїтивне відчуття свого майбутнього. Адже нерідко ми чуємо від знайомих: «Щось важко на душі», — і через певний час з цією людиною чи кимось із її близьких стається якась неприємність.

Мольфар. Рідко кому доводилося чути раніше це слово. Не подають його значення і сучасні словники. Ось як тлумачить його сам Ничай:

— Мольфар — це примовник, чародій, знахар, ворожбит. Походить слово від слова мольфа — так називалися предмети, на які накладено добро чи зло. Коли до мене приходять хворі і з'ясовують, коли прийшла до них біда, то вони згадують, що все почалося з того часу, як біля будинку чи під дверима знайшли зметеного віника чи якусь іншу загадкову річ. Це зла мольфа, підкинута чорномагіком-нечестивцем. Переступаючи через неї, людина й підхоплює біду. Мольфарі ж її проганяють.

— Але ми, мольфарі, стаємо грішними, — задумується дід Михайло, — бо порушуємо святу заповідь Бога, що «не будуть тобі інші боги, крім мене». А ми чинимо на землі те, що мало б робитися тільки з Божої волі, стаючи деякою мірою, земними богами. Таке чарівництво є гріховним, воно тривалий час вперто переслідувалося релігією. Але я вважаю, що не є великим гріхом допомагати знедоленим. Інша справа — якщо використовувати свою силу на біду і зло іншим.

А чи можна навчитися мольфарувати, не маючи вроджених здібностей?

— Мольфарі — переважно з вродженими надлюдськими можливостями. Але можна якоюсь мірою цим мистецтвом опанувати, — каже Ничай. — Для цього треба пройти через важкі бар'єри і випробування, щоб очиститися від мирських гріхів і корисливості й виробити в собі тільки єдине головне завдання життя — допомагати людям. Для цього треба дванадцять діб пробути у штучному гробі. Тобто знайти природну печеру, де людина була б ізольована від навколишнього світу. Раціон харчування має звестися до скибочки хліба і склянки води. Перебуваючи в печері, людина відкине всі свої мирські заняття й помисли. Вона залишиться наодинці зі своєю душею. За цей період, гробуючий, молячись Богові, очиститься від усяких фізичних, душевних і духовних нечистот, у нього пропадуть притаманні людям заздрість, егоїзм, жадоба до збагачення, зло, помста. Тільки після таких випробувань людина спроможна братися за науку зцілення людських душ і повернення здоров'я. Були випадки, що дехто слово в слово записував мої промови і брався сам лікувати хворих. Але це — марна справа. Неочищена духовно й фізично особа, навіть у всьому копіюючи мольфара, не зарадить хворим. Бо коли бажаючий стати народним зцілителем проходить назване очищення, в нього утворюється сильне біополе, яке благодійно впливає на підсвідомі органи хворих.

На прощання Михайло Михайлович поділився одним із своїх рецептів — склав його, дізнавшись, що після чорнобильських подій багато людей страждають облисінням. Рецепт поєднує в собі компоненти дванадцяти видів лікарського зілля: аїр тростистий (лепеха, татарське зілля) (корінь), лопух великий (корінь), вероніка лікарська (вся рослина), дуб звичайний (кора), кропива дводомна (вся рослина), кропива мала жигавка, (вся рослина), любисток лікарський (корінь), підбіл звичайний (листя), софора японська (плоди), тополя чорна (кора), хміль звичайний (шишки), череда трироздільна (вся рослина).

Складники цього рецепта, взяті порівну, настоюють. Курс лікування (обмивання голови) — п'ятнадцять разів. І згодом, за твердженнями Ничая, облисілим відновиться волосяний покрив голови їхньої молодості.

Незвичайні Ничаєві можливості зцілювати хворих підкріплені Дипломами. Та папери — паперами, а магічна сила гуцула-зцілителя принесла йому вдячне визнання далеко за межами Верховини. На прохання численних хворих Михайло Михайлович їздить по Україні і за кордон. Тижнями не буває вдома.

— Тут мене вже гостем називають, — сміється Михайло Михайлович. — Та в моєму віці кожен день дорогий. Хочеться якомога більше допомогти людям; поділитися своїми знаннями, можливостями, практичним досвідом.

Ярослав САВЧИН.

Івано-Франківська область.

На знімку: мольфар Михайло Михайлович **Ничай**.

Фото автора.

Немає слів

НЕ ТОЙ ТЕПЕР МИРГОРОД...

...І санаторії в ньому не ті. Я побував цього літа у «Славі», та краще б дома сидів.

Знаходиться санаторій у дуже красивому місці — півколом його оточили води Хорола. Але територія занедбана: куди не кинеш оком — бур'яни та вибитий асфальт. А як організовано медичне обслуговування відпочиваючих? Неймовірно, але факт: після грязьової ванни нема чим обмитися — раз у раз відключають гарячу воду. В їдальні свої проблеми — бракує чайників, ложок, склянок...

Чи є господар у санаторії? Номінально є — головний лікар Микола Михайлович Голушко. Та здається: він не бачить, що робиться у його господарстві.

Скажу так: краще б закривали такі санаторії, ніж тримати в такому жалюгідному стані. Ще й під назвою «Слава».

Василь ЛІНИВИЙ.

Коростишів Житомирської області.

Запишіть адресу

МРТ — на всі руки майстер

«Про унікальні можливості мікрохвильової резонансної терапії я читав не тільки у вашій, а й в інших газетах. Та жодна не називає конкретних адрес, за якими може звернутися людина зі своєю бідою. Наприклад, де допомагають діабетикам?

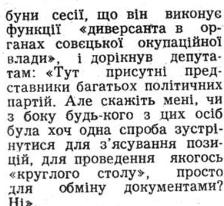
Сергій КОВАЛЬЧУК».

Міжгалузевий науково-дослідний Центр фізики живого і мікрохвильової резонансної терапії «Відгук» має кілька солідних баз. Вчені Інституту ендокринології займаються саме тими проблемами, що хвилюють автора листа. В Інституті онкології ви знайдете спеціалістів, які працюють з хворими на рак. Науковці з Інституту ортопедії та Центру матері і дитини приймають хворих на дитячий церебральний параліч. Ті, кому потрібне лікування органів дихання, шлунково-кишкового тракту, печінки, можуть звернутися у Київську лікарню № 3. У лікувально-діагностичному корпусі лікарні імені Павлова розташувався лікувально-консультативний центр, мета якого — допомагати людям, які потрапили в залежність від алкоголю чи наркотиків. За короткий строк (п'ять-десять днів) лікарям вдається припинити хворобливий потяг — це сенсаційний строк.

Я назвала київські адреси. Але ж люди, які сподіваються на допомогу нових методик, живуть в різних містах республіки. Раджу їм звернутися до обласних відділів охорони здоров'я, де знають місця розташування кабінетів МРТ.

Тетяна ХЛЄБНИКОВА.

Київ.

ІЗ СПОГАДІВ ПРО МАЙБУТНЄ

ГАЛИЧИНУ СЛУШНО НАЗИВАЮТЬ ПОЛІТИЧНИМ ПОЛІГОНОМ. ТЕ, ЩО РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ НИНІ В РОСІЇ, ТУТ, НА «ОСТРОВІ СВОБОДИ», УЖЕ БУЛО І ДАЛО ПЕРШІ ПЛОДИ — ІЗ ЗНАКОМ «ПЛЮС» І «МІНУС».

Серед післяпутчівських закликів, чи не найчастіше звучать такі: не піддаватися ейфорії і не розпочинати «полювання на відьом». Щодо ейфорії, то в Галичині вона якщо й була, то минулася дуже швидко.

Будні показали, хто є хто і що є що. Ще рік тому ті, хто в той чи інший спосіб протистояв компартійному режимові, називали себе демократами і виступали, здавалося, єдиним фронтом чи блоком. Незабаром в опозиційному блоці сталися неминучі розмежування.

На арену політичної боротьби вийшли необільшовики (уже не комуністи), і нічого дивного в цьому немає. Бо, зрештою, в наш час більшовизм — то передусім спосіб мислення, а не належність до якоїсь партії. І поки ми не збудуємо правової демократичної держави, і на лівому, і на правому берегах знаходитимуть притулок паростки тоталітарних структур. Однією з них стала Українська націоналістична спілка, створена в листопаді 1990 року.

На останній сесії Львівської обласної Ради народних депутатів за поданням правоохоронних органів розглядалося питання про притягнення до адміністративної відповідальності депутата Олега Вітовича. Обласна Рада вкотре відмежувалася від «куклуксклянівського» націоналізму члена проводу УНС, однак конкретного рішення так і не прийняла. Непохитний О. Вітович заявив з трибуни сесії, що він виконує функції «диверсанта в органах совєцької окупаційної влади», і дорікнув депутатам: «Тут присутні представники багатьох політичних партій. Але скажіть мені, чи з боку будь-кого з цих осіб була хоч одна спроба зустрінутися для з'ясування позицій, для проведення якогось «круглого столу», просто для обміну документами? Ні».

Зауваження слушне. Не раз доводилося чути міркування про те, що не варто приділяти надто багато уваги «авантюристові» та його нечисленній організації, — «забагато честі». Говорити, писати про УНС — означає рекламувати її. Втім, УНС, незважаючи на свій юний вік, сама потурбувалася про рекламу і досягла певних успіхів. Один із французьких парламентаріїв поділився своїми тривогами з приводу УНС із головою обласної Ради і облвиконкому Вячеславом Чорноволом. Той француз не знає достеменно, де на карті світу знаходиться Україна, зате знає, що тут є Вітович, який пропагує фашистські ідеї, а отже, Україна... наближається до фашизму. З такою «рекомендацією» важко буде увійти в спільний європейський дім.

Що ж являє собою ідеологічна платформа УНС, які завдання ставить перед собою організація? З цим запитанням я звернулася безпосередньо до Олега Вітовича і до депутата обласної Ради Тараса Чорновола. Це представники молодої генерації в депутатському корпусі та й загалом у політиці. На якомусь етапі їхні дороги перетиналися, тепер розійшлися врізнобіч. У тісних рамках звульгаризованих уявлень про націоналізм вони одного поля ягоди. Насправді ж і поле і квіточки з ягідками різні, й необхідно провести між ними чітку грань. Щоб збагнути ті глибинні процеси, які відбуваються нині в республіках, котрі проголосили незалежність, зокрема і на Україні, треба внести ясність у тлумачення націоналізму.

Загальноприйнятими у світовій історичній науці є два поняття націоналізму. Той, який пропагує вищість однієї нації над іншими, утверджує право одного народу привласнювати собі права інших народів, втручатися в їхнє життя, називається шовінізмом. Націоналізм, який виникає у пригнобленої нації як протидія панівній політиці пануючої, наука тлумачить як любов до народу, турботу про інтереси передусім свого рідного краю, своєї нації.

Різні кольори в націоналізму галицьких демократів і націоналізму членів УНС. Триденна «надзвичайка» особливо виякравила позиції сторін. У перший же день путчу молодіжні організації створили Комітет опору диктатурі (КОД). Осторонь КОДу залишилися дві організації: Українська націоналістична спілка і комсомол. Чи ж випадково?

* * *

— Олег Васильович, при ознайомленні з ідеологічною платформою УНС мене не полишало відчуття, що все це вже було. Було й загуло. Цивілізований світ перехворів тоталітаризмом і рушив далі...

— Ми вважаємо, що Європа зійшла на якісно нижчий духовний рівень. Вона котиться до деградації, наркоманії, проституції. Про занепад Європи говорять багато європейських політиків і філософів. Це сталося тому, що Європа втратила дух доби хрестових походів, дух безкомпромісної, дещо фанатичної боротьби за свою правду, за свою віру.

Наша методологія в багатьох моментах збігається з більшовизмом, німецьким націонал-соціалізмом, італійським фашизмом, з методами середньовічних орденів й способами впровадження християнства Володимиром Великим. Нам вельми імпонує приклад такої держави, як Чилі. Останнім часом навіть у засобах масової інформації зникає термінологія «фашистська диктатура». Широкий загал починає розуміти, що чилійські патріоти зробили ставку на військові сили і встановили національну диктатуру, яка залишила по собі національну армію, національну службу безпеки і, головне, національну незалежну економіку, здатну конкурувати з економікою США.

— До речі, в Чілі нації як такої немає. Як, зрештою, і на всьому латиноамериканському континенті. Та це тема окремої розмови. У вас особисто і організації в цілому склалися дуже «оригінальні» відносини з правоохоронними органами. З одного боку, вони не дають вам спокою, оскільки ви балансуєте на лезі ножа — скажемо так — між плюралізмом і законом. А з другого, ви пропонуєте так званим «імперським» структурам, зокрема КДБ, співробітництво, звертаєтеся до працівників КДБ із листівками. Як це розуміти?

— Прокуратура цікавиться нами тому, що наша організація не є виключно теоретичною, вона потенційно передбачає можливості якихось інших методів боротьби.

— Яких саме?

— Є кілька шляхів досягнення державності. Це парламентський, конгресовий і, зрештою, шлях збройної боротьби. Ми робимо наголос не на парламентський, а на конгресовий шлях. Ставлення до збройної боротьби у нас однозначне. Ми не виступаємо за негайне її відновлення. Та історія свідчить, що надія на виключно парламентські шляхи досягнення державності не завжди виправдовувала себе, не завжди убезпечувала від кривавих розв'язок...

Щодо листівок-звернень до КДБ, а також до військовослужбовців, міліції, то їх не слід сприймати спрощено. Листівки складалися із залученням психологів, після певного соціологічного опитування і спілкування. У листівці, адресованій працівникам Комітету держбезпеки, ми намагалися показати, що чекає на них у майбутньому, якщо розпад імперії й надалі відбуватиметься таким чином. У хаосі ненависть має бути спрямована проти них і вони спробують об'єднатися знову навколо Москви. А ми запропонували подумати: чи варто орієнтуватися саме на Москву? Звернення справило цікавий психологічний ефект. По своїх каналах ми дізналися, що не всі листівки були здані начальству. Отже, в цих органах є хтось потенційно ненадійний і, можливо, він зверне погляд на Україну. Багато цікавого про нас ваша газета могла б дізнатися в Києві по вулиці Володимирській (там знаходиться Комітет держбезпеки України — **О. Т.**). Ще древні греки твердили: нехай скаже противна сторона.

— Що являє собою УНС як структурна одиниця? Кого об'єднує?

— Її чисельність достеменно навіть мені невідома, бо у нас багатоступінчасте членство. Об'єднує організація переважно молодь — студентів і колишніх студентів, відрахованих з історичних і філософських факультетів за свої переконання, робітників, старшокласників.

— Ви ставите перед собою «космічні» цілі, а між тим організація, судячи з усього, нечисленна, не має впливу на широкий загал. Може, я помиляюсь?

— Частіше успіху добивалися менші числом, але сильніші ідеєю монолітні організації. Яскравий приклад — ті ж більшовики. Не забуваймо другої світової війни. Німецька армія була сильнішою і технічно, і чисельно. Але Сталіну вдалося в критичний момент мобілізувати різнолику масу велетенської імперії в єдине ціле. Тільки тому Совєтський Союз переміг. Ставимо й ми подібне завдання: зробити з населення України єдине ціле.

— Сталінськими методами?

— Не зовсім. Наша мета — це розбудова нації, формування національної еліти. Державність для нас — перехідний момент. Ми дивимося далі. Хотілося б досягти цілей з найменшими втратами. Бо великі втрати будуть невигідними для тої ж України.

БЕРЕГ ЛЮБОВІ, БЕРЕГ Н

**— Розкаж
себе. Коли і
ви усвідомил
лістом?**

— Існує, я
ціональна р
здебільшого
танно, сам
збудження
в'язкові якіс
тори.

**— І навіт
чого не важи**

— Моє
аполітичним
ним. Націо
сія виявляєт
формах. У
пільської об
було чотири
ли і одна р
нокласники
вилися до р

Знали
добрий,
могли стави
так само, я
роль відігр
ним із во
повстансько
повів мені,
ки більшов
землею сел
квартирува
УПА «Пі
Львівському
інституті,
1987 року
за «несвоє
академрізн
чував потя
дисциплін,
ціаторів ст
ства украї

**— Що
навидите?**

— Любл
і героїв,
непохитни
раїну
демагогів
тиків» (пр
раціоністів
бити Украї
кає нас до
демократи
цілою нац
толерантно
но? Украї
чи брехл
прагне н
для своєї
ни для сво
Україну н
Боротьби д
раїна горд
хетна. Н
раїни, де п
магогічних
кратичні
муть анар
такої Укра
сципліна й

ХТО
ХТО —

**Тарас
Львівської**

— УН
тури, які
несенні су
розуміють
політики
політично
підстави г
дикальніс
тивність т
яка не на
наукою,

н виконує
нта в ор-
окупаційної
ув депута-
утні пред-
політичних
ть мені, чи
з цих осіб
оба зустрі-
ання пози-
ня якогось
», просто
кументами?

ше. Не раз
міркування
то приділя-
ваги «аван-
го нечис-
, — «заба-
орити, пи-
означає ре-
, УНС, не-
юний вік,

ктатурі (КОД). Осторонь КОДу залишилися дві організації: Українська націоналістична спілка і комсомол. Чи ж випадково?

* * *

— Олег Васильович, при ознайомленні з ідеологічною платформою УНС мене не полишало відчуття, що все це вже було. Було й загуло. Цивілізований світ перехворів тоталітаризмом і рушив далі...

— Ми вважаємо, що Європа зійшла на якісно нижчий духовний рівень. Вона котиться до деградації, наркоманії, проституції. Про занепад Європи говорять багато європейських політиків і філософів. Це сталося тому, що Європа втратила дух доби хрестових походів, дух безкомпромісної, дещо фанатичної боротьби за свою правду, за свою віру.

Наша методологія в багатьох моментах збігається з більшовизмом, німецьким націонал-соціалізмом, італійським фашизмом, з методами середньовічних орденів й способами впровадження християнства Володимиром Великим. Нам вельми імпонує приклад такої держави, як Чилі. Останнім часом навіть у засобах масової інформації зникає термінологія «фашистська диктатура». Широкий загал починає розуміти, що чилійські патріоти зробили ставку на військові сили і встановили національну диктатуру, яка залишила по собі національну армію, національну службу безпеки і, головне, національну незалежну економіку, здатну конкурувати з економікою США.

— До речі, в Чилі нації як такої немає. Як, зрештою, і на всьому латиноамериканському континенті. Та це тема окремої розмови. У вас особисто і організації в цілому склалися дуже «оригінальні» відносини з правоохоронними органами. З одного боку, вони не дають вам спокою, оскільки ви балансуєте на лезі ножа — скажемо так — між плюралізмом і законом. А з другого, ви пропонуєте так званим «імперським» структурам, зокрема КДБ, співробітництво, звертаєтеся до працівників КДБ із листівками. Як це розуміти?

— Прокуратура цікавиться нами тому, що наша організація не є виключно теоретичною, вона потенційно передбачає можливості якихось інших методів боротьби.

— Яких саме?

— Є кілька шляхів досягнення державності. Це парламентський, конгресовий і, зрештою, шлях збройної боротьби. Ми робимо наголос не на парламентський, а на конгресовий шлях. Ставлення до збройної боротьби у нас однозначне. Ми не виступаємо за негайне її відновлення. Та історія свідчить, що надія на виключно парламентські шляхи досягнення державності не завжди виправдовувала себе, не завжди убезпечувала від кривавих розв'язок...

Щодо листівок-звернень до КДБ, а також до військовослужбовців, міліції, то їх не слід сприймати спрощено. Листівки складалися із залученням психологів, після певного соціологічного опитування і спілкування. У листівці, адресованій працівникам Комітету держбезпеки, ми намагалися показати, що чекає на них у майбутньому, якщо розпад імперії й надалі відбуватиметься таким чином. У хаосі ненависть має бути спрямована проти них і вони спробують об'єднатися знову навколо Москви. А ми запропонували подумати: чи варто орієнтуватися саме на Москву? Звернення справило цікавий психологічний ефект. По своїх каналах ми дізналися, що не всі листівки були здані начальству. Отже, в цих органах є хтось потенційно надійний і, можливо, він зверне погляд на Україну. Багато цікавого про нас ваша газета могла б дізнатися в Києві по вулиці Володимирській (там знаходиться Комітет держбезпеки України — **О. Т.**). Що древні греки твердили: нехай скаже противна сторона.

— Що являє собою УНС як структурна одиниця? Кого об'єднує?

— Її чисельність достеменно навіть мені невідома, бо у нас багатоступінчасте членство. Об'єднує організація переважно молодь — студентів і колишніх студентів, відрахованих з історичних і філософських факультетів за свої переконання, робітників, старшокласників.

— Ви ставите перед собою «космічні» цілі, а між тим організація, судячи з усього, нечисленна, не має впливу на широкий загал. Може, я помиляюсь?

— Частіше успіху добивалися менші числом, але сильніші ідеєю монолітні організації. Яскравий приклад — ті ж більшовики. Не забуваймо другої світової війни. Німецька армія була сильнішою і технічно, і чисельно. Але Сталіну вдалося в критичний момент мобілізувати різнолику масу велетенської імперії в єдине ціле. Тільки тому Советський Союз переміг. Ставимо й ми подібне завдання: зробити з населення України єдине ціле.

— Сталінськими методами?

— Не зовсім. Наша мета — це розбудова нації, формування національної еліти. Державність для нас — перехідний момент. Ми дивимося далі. Хотілося б досягти цілей з найменшими втратами. Бо великі втрати будуть невигідними для тої ж України.

— Розкажіть дещицю про себе. Коли і за яких обставин ви усвідомили себе націоналістом?

— Існує, як ми кажемо, національна рефлексія, яка здебільшого виникає спонтанно, сама собою. Для її збудження зовсім не обов'язково якісь зовнішні фактори.

— І навіть виховання нічого не важить?

— Моє виховання було аполітичним і позанаціональним. Національна рефлексія виявляється у своєрідних формах. У Кременці Тернопільської області, де я виріс, було чотири українські школи і одна російська. Мої однокласники з неприязню ставилися до російських учнів. Знали п[illegible]ху «[illegible]сім добрий, а[illegible] москаль» [illegible]е могли ставитися до чужинців так само, як до своїх. Певну роль відіграла зустріч з одним із вояків Української повстанської армії. Він розповів мені, як у повоєнні роки більшовики зрівняли із землею село Антонівку, де квартирув[illegible] штаб [illegible]ділу УПА «Пі[illegible]. Вч[illegible] у Львівському політехнічному інституті, був відрахований 1987 року на третьому курсі за «несвоєчасну ліквідацію академрізниці». Завжди відчував потяг до гуманітарних дисциплін, був одним з ініціаторів створення Товариства української мови.

— Що ви любите, що ненавидите?

— Люблю Україну борців і героїв, безкомпромісних і непохитни[illegible] ненави[illegible] Україну [illegible]демок[illegible]них демагогів і «реальних політиків» (практичних колабораціоністів). Хіба можна любити Україну тих, хто закликає нас до «толерантності й демократичності», коли з цілою нацією поводяться нетолерантно й недемократично? Україну тих, хто, оперуючи брехливими словесами, прагне насправді не влади для своєї України, а України для своєї влади? За таку Україну не варто боротися. Боротьби достойна тільки Україна горда, амбітна, шляхетна. Не хочу такої України, де під прикриттям демагогічних гасел про демократичні свободи пануватимуть анархія і хаос. Хочу такої України, де будуть дисципліна й порядок.

вирівається з пут тоталітарних ідеологій. Донедавна у нас не було відомостей про ідеологічне спрямування ОУН, УПА. Майже ніхто цим не займався. І ось група людей відчула, що на ультрарадикальних теоріях можна зробити нехай дешевий, популістський, але авторитет. Вітович та його прихильники вигринули на хвилі цитат ідеолога ОУН Донцова, насмиканих із різних брошур. Вони увійшли в 90-ті роки нашого століття з ідеями, які відкинула навіть найрадикальніша частина ОУН. У 1943—1944 роках ОУН і УПА відмовилися від ідеології Донцова, справедливо віддавши йому належне за старі заслуги, і визнали, що воюють проти комуністичного режиму, але не проти росіян чи представників інших народів.

Я вдячний своєму складному дитинству, бо як син репресованого батька виріс без ілюзій щодо Системи. Знав і читав те, що іншим було недоступне, орієнтувався в національно-визвольних змаганнях. То лише неофіти «хворіють» суперрадикалізмом і намагаються бути більшими католиками, ніж Папа Римський, більшими бандерівцями, ніж сам Бандера. В одних ця недуга минає завдяки освіті, інші не хочуть учитися й стають крикунами, вигукують на мітингах, не дуже багатолюдних, але однорідних за складом: «Україна — для українців» або ж «Ми будемо боротися за життєвий простір» тощо. Нині завсідники мітингів — то здебільшого люди випадкові, далекі від демократичних ідей. А ті, що мислять конструктивно, зайнялися ділом, що не зробило їх меншими патріотами.

Треба віддати належне прес-службі української міжпартійної асамблеї, до якої входить УНС. Завдяки їхнім пропагандистським структурам у Східній Україні та й за кордоном уже склалося уявлення, що УМА — це якесь потужне об'єднання, до якого увійшли всі більш-менш радикальні сили всіх партій. Свого часу до УМА увійшла Українська національна партія, яка на час вступу налічувала 19—20 чоловік, а нині вже розпалася. Ця партія в усіх своїх документах декларувала таку ідею: населенню треба роздати зброю і... всі проблеми будуть вичерпані. Бюрократи перестануть займатися тяганиною, злодії не посміють обкрадати, бо всі боятимуться помсти. Деякі формування, як, наприклад, Українська національно-демократична партія уже залишила УМА через її авантюризм, відродження тоталітарних структур. Інші — з першого дня однозначно висловились щодо неї. За мирного поступу на шляху до незалежності наші ультра хіба що трохи каламутять суспільну думку, а що ж у ситуації активного протистояння імперським силам? Серпневі події засвідчили, що лідери крайніх радикалів далебі не рвуться на барикади. 19 і 20 серпня ніхто не чув і не бачив того ж Вітовича. Зате коли напруга почала спадати, «лідери» раптом з'явилися з ідеєю страйку і традиційною критикою «продажних третіх совітів». Що ж, ця когорта готова воювати до останньої краплі... чужої крові. Та тривожить інше: ця, хай і нечисленна, але сильно збаламучена молодь і без проводу може кинутись у відчайдушну акцію й принесе свої жертви намарне. Навіть тоді, коли справді радикальні сили піднімуться на прямий опір реакції, ці молоді люди, виховані в недовірі до всіх і вся, підуть проти течії, і хтозна, чи врешті не стануть «чорними ангелами» нашого народу...

Молоді радикали є і в інших республіках, але ідейно поріднилися наші ультра лише з фашистами, що групуються навколо російської «Пам'яті». Не дуже приємна спорідненість для наших ультра, вони від неї відхрещуються, але...

Україна нині хоч і повільно, важко, та все ж відвойовує незалежність, робить спробу пробитися у світ зі своєю дипломатією. А такі «політики», як Вітович, який не є значною фігурою за своєю освітою, знаннями, умінням осмислювати матеріал, вставляють палиці в колеса, підривають можли-

ЕГ ЛЮБОВІ, БЕРЕГ НЕНАВИСТІ...

ся про ре-
певних ус-
французьких
ділився сво-
приводу УНС
сної Ради і
Вячеславом
француз не
де на кар-
ся Україна,
є Вітович,
фашистські
раїна... на-
ашизму. З
ацією» важ-
спільний єв-

обою ідеоло-
УНС, які
перед со-
З цим за-
нулася без-
лега Вітови-
бласної Ра-
новола. Це
лодої гене-
кому корпу-
у політиці.
Їхні доро-
тепер розій-
У тісних
ьгаризованих
іоналізм во-
ягоди. На-
і квіточки з
й необхідно
ими чітку
нути ті гли-
кі відбуваю-
бліках, котрі
езалежність,
країні, треба
тлумачення

ятими у сві-
науці є два
алізму. Той,
щість однієї
, утверджує
оду привлас-
а інших на-
в їхнє жит-
овінізмом.
й виникає у
ції як про-
політиці па-
лумачить як
турботу про
ім свого рід-
нації.

в націоналіз-
емократів і
енів УНС.
чайка» осо-
вила позиції
ий же день
організації
ет опору ди-

ХТО — У ДІЛІ, ХТО — НА ХВИЛІ

Тарас Чорновіл, депутат Львівської обласної Ради:

— УНС і деякі інші структури, які хочуть бути на піднесенні суспільної хвилі, не розуміють, що час дешевої політики минув і настав час політичної діяльності. Є підстави говорити не про радикальність, а про консервативність тієї частини молоді, яка не надто переймається наукою, а тому найважче

віcть нормал
ропейський
рахувалися
ваною націє

Авантюри
багато зро
дитації демо
тур у східні
кому це бу
старалися я
мувати цю

Хочу зро
ким нашим
аспори. Ві
сформувалас
на політичн
якийсь моме
ли, що їх пі
захоплюютьс
шість активі
тичного ру
уже не хочу
до себе й
ність з Віто
хильниками,
ці люди га
ську націю
певний по
впевненості
ультра був д

Думаю, щ
да, і Рух зр
велику пом
чись не ви
хати. Мовля
гато говори
зайвий раз
го. Думаю,
зувати його
нювати на
що в калам
має відпові
ваності, ле
дешевої по
да, розказан
не додасть

Ок

власний
«Голосу У
Львів.

ГОЛОС України

...ещицю про
...их обставин
...бе націона-

...нажемо, на-
...сія, яка
...кає спон-
...ою. Для її
...м не обо-
...внішні фак-

...ювання ні-

...ання було
...аціональ-
...а рефлек-
... своєрідних
... Терно-
...де я виріс,
...нські шко-
...а. Мої од-
...рвязню ста-
...ких учнів.

виривається з пут тоталітарних ідеологій. Донедавна у нас не було відомостей про ідеологічне спрямування ОУН, УПА. Майже ніхто цим не займався. І ось група людей відчула, що на ультрарадикальних теоріях можна зробити нехай дешевий, популістський, але авторитет. Вітович та його прихильники виринули на хвилі цитат ідеолога ОУН Донцова, насмиканих із різних брошур. Вони увійшли в 90-ті роки нашого століття з ідеями, які відкинула навіть найрадикальніша частина ОУН. У 1943—1944 роках ОУН і УПА відмовилися від ідеології Донцова, справедливо віддавши йому належне за старі заслуги, і визнали, що воюють проти комуністичного режиму,

...НАВИСТІ...

...«І... сім
...аль»... не
...до чужинців
...воїх. Певну
...стріч з од-
...Української
...і. Він роз-
...вовоєнні ро-
...рівняли із
...тонівку, де
...аб ...ділу
...Вч... у
...ітехнічному
...ідрахований
...ьому курсі
...ліквідацію
...Завжди від-
...уманітарних
...одним з іні-
...я Товари-
...мови.

...ите, що не-

...аїну борців
...промісних і
...ави... Укр-
...ио... них
...льних політ-
...их колабо-
...можна лю-
...хто закли-
...рантності й
... коли з
...водяться не-
...демократич-
...кто, оперую-
...словесами,
...і не влади
...ни, а Украї-
...ю? За таку
... боротися.
...а тільки Ук-
...тна, шля-
...такої Ук-
...криттям де-
... про демо-
...панувати-
...хаос. Хочу
... будуть ди-
...ок.

...ДІЛІ,
...ХВИЛІ

...іл, депутат
...ної Ради:

...і інші струк-
...бути на під-
...ої хвилі, не
...час дешевої
... настав час
...яльності. Є
... не про ра-
...ро консерва-
...тини молоді,
...переймається
... найважче

але не проти росіян чи представників інших народів.

Я вдячний своєму складному дитинству, бо як син репресованого батька виріс без ілюзій щодо Системи. Знав і читав те, що іншим було недоступне, орієнтувався в національно-визвольних змаганнях. То лише неофіти «хворіють» суперрадикалізмом і намагаються бути більшими католиками, ніж Папа Римський, більшими бандерівцями, ніж сам Бандера. В одних ця недуга минає завдяки освіті. Інші не хочуть учитися й стають крикунами, вигукують на мітингах, не дуже багатолюдних, але однорідних за складом: «Україна — для українців» або ж «Ми будемо боротися за життєвий простір» тощо. Нині завсідники мітингів — то здебільшого люди випадкові, далекі від демократичних ідей. А ті, що мислять конструктивно, зайнялися ділом, що не зробило їх меншими патріотами.

Треба віддати належне прес-службі української міжпартійної асамблеї, до якої входить УНС. Завдяки їхнім пропагандистським структурам у Східній Україні та й за кордоном уже склалося уявлення, що УМА — це якесь потужне об'єднання, до якого увійшли всі більшменш радикальні сили в партій. Свого часу до УМА увійшла Українська національна партія, яка на час вступу налічувала 19—20 чоловік, а нині вже розпалася. Ця партія в усіх своїх документах декларувала таку ідею: населенню треба роздати зброю і... всі проблеми будуть вичерпані. Бюрократи перестануть займатися тяганиною, злодії не посміють обкрадати, бо всі боятимуться помсти. Деякі формування, як, наприклад, Українська національно-демократична партія уже залишила УМА через її авантюризм, відродження тоталітарних структур. Інші — з першого дня однозначно висловились щодо неї. За мирного поступу на шляху до незалежності наші ультра хіба що трохи каламутять

суспільну думку, а що ж у ситуації активного протистояння імперським силам? Серпневі події засвідчили, що лідери крайніх радикалів далебі не рвуться на барикади. 19 і 20 серпня ніхто не чув і не бачив того ж Вітовича. Зате коли напруга почала спадати, «лідери» раптом з'явилися з страйком і традиційною критикою «продажних третіх совітів». Що ж, ця когорта готова воювати до останньої краплі... чужої крові. Та тривожить інше: ця, хай і нечисленна, але сильно збаламучена молодь і без проводу може кинутись у відчайдушну акцію й принесе свої жертви намарне. Навіть тоді, коли справді радикальні сили підніmуться на прямий опір реакції, ці молоді люди, виховані в недовірі до всіх і вся, підуть проти течії, і хтозна, чи врешті не стануть «чорними ангелами» нашого народу...

Молоді радикали є і в інших республіках, але ідейно поріднилися наші ультра лише з фашистами, що групуються навколо російської «Пам'яті». Не дуже приємна спорідненість для наших ультра, вони від неї відхрещуються, але...

Україна нині хоч і повільно, важко, та все ж відвойовує незалежність, робить спробу пробитися у світ зі своєю дипломатією. А такі «політики», як Вітович, який не є значною фігурою за своєю освітою, знаннями, умінням осмислювати матеріал, вставляють палиці в колеса, підривають можливість нормально увійти в європейський дім, де з нами рахувалися б як із цивілізованою нацією.

Авантюристи з УМА, УНС багато зробили для дискредитації демократичних структур у східній Україні, а ті, кому це було вигідно, постаралися як слід розрекламувати цю чорну справу.

Хочу зробити закид деяким нашим українцям із діаспори. Вітовичивщина не сформувалася б як брутальна політична течія, якби в якийсь момент їм не сказали, що їх підтримують, ними захоплюються. Сьогодні більшість активістів націоналістичного руху за кордоном уже не хочуть запрошувати до себе й декларувати єдність з Вітовичем і його прихильниками, бо вважають, що ці люди ганьблять українську націю перед світом. Але певний поштовх для самовпевненості й пихи нашим ультра був даний.

Думаю, що і обласна Рада, і Рух зробили свого часу велику помилку, намагаючись не виносити сміття з хати. Мовляв, не варто багато говорити про Вітовича, зайвий раз пропагувати його. Думаю, що треба показувати його всім. І роз'яснювати на кожному кроці, що в каламутній воді, де немає відповідної поінформованості, легко ловити рибку дешевої популярності. Правда, розказана про цих людей, не додасть їм авторитету.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,

власний кореспондент «Голосу України».

Львів.

Життя Рад

ГРЯДЕ РОЗПРАВА НАД ЖУРНАЛІСТАМИ

За неповних два місяці Малинська районна Рада народних депутатів Житомирської області втретє слухатиме питання про редакцію газети. Це випадок безпрецедентний, бо ні виконком, ні Рада ніколи не вникали в журналістську працю. Протягом семи минулих років місцевий «Прапор Жовтня» не одержав від Ради жодної копійки й, образно кажучи, добряче вицвів. Убогим стало приміщення редакції, відбігала своє редакційна машина. Їй немає навіть куди поставити на ніч: директор друкарні вигнав з гаража. Протягом тих же семи років журналістам не виділено жодної квартири. Але не для розв'язання цих проблем скликалася сесія номер один.

Відомі серпневі події нараз змінили ставлення виконкому до редакції. До путчу нею керував райком компартії. Тепер же настав час керівництва Ради і виконкому. І водночас, з огляду на те, що газета неодноразово критикувала місцеву владу за розвал економіки, зловживання службовим становищем, спекуляції в розподілі легкових автомобілів тощо, випала нагода «поставити на місце» непокірливих журналістів. І момент для цього визрів: «Прапор Жовтня» надрукував матеріали ДКНС.

Втім, у дні путчу ніхто з вождів не подумав скликати надзвичайну сесію районної Ради, висловити своє ставлення до заколотників. Ніхто не звернувся до редакції, щоб виступити на сторінках газети з осудом дій «вісімки». Але головним винуватцем тих днів у районі все ж стала газета.

Виступаючи на сесії, редактор намагався пояснити, що 19 серпня в його кабінеті пролунав телефонний дзвінок начальника обласного управління по пресі, який за дорученням облвиконкому порадив утримуватися від власних коментарів з приводу московських подій, а, як є бажання, то друкувати офіційні матеріали. Пам'ятаючи не такі вже далекі часи, якими запахло в дні перевороту, неважко зрозуміти зміст слів «як є бажання». Однак не про те мова. Порадивши утримуватися від коментарів, начальник тим самим заборонив газеті висловити власну позицію з приводу путчу. Ставлення колективу до нього було однозначне: повне засудження. Невипадково одразу після згаданих подій відбулися збори трудового колективу редакції, на яких він рішуче відмежувався від засновників — райкому компартії України та райвиконкому. Збори дійшли висновку, що лише незалежна газета може об'єктивно висвітлювати події, й уповноважили редактора подати від імені колективу документи на реєстрацію газети. Голова райради В. Шпакович заспокоював, мовляв, усе буде гаразд: Рада і редакція виступлять засновниками районної газети, журналісти матимуть повну свободу дій. Але слова голови вкотре розійшлися з ділом. Сесія прийняла рішення, щоб газета продовжувала виходити як орган Ради.

Це обурило редакційний колектив. Повторювалася торішня історія. Тоді райком компартії знехтував правами трудового колективу і без його згоди зареєстрував районку як орган РК та Ради. Тепер знову, як і за компартійного керівництва, не враховувалася редакційна думка.

Тож колектив зобов'язав редактора подати заявку в облуправління по пресі і зареєструвати газету. Він зробив це всупереч рішенню сесії. Обласне управління видало трудовому колективові свідоцтво про реєстрацію незалежної газети. Вийшло два її номери. Та рано було святкувати перемогу.

Райвиконком, щоб провчити редакцію, навіть без повідомлення у засобах масової інформації, терміново скликав позачергову надзвичайну сесію. Для розправи над редактором і, як сказав на сесії один з депутатів, його поплічниками. Чи не знайомий термін?

З Держкомпреси України привезли документ, де зазначалося, що порушено закон: немає згоди Ради на реєстрацію газети трудовим колективом. У Законі про пресу цю позицію не окреслено, але держкомвидавівського паперу було досить, щоб начальник обласного управління по пресі анулював свідоцтво про реєстрацію незалежної газети. Лише брак кворуму депутатів не дозволив районним лідерам розправитися з редакцією. Рішення трудового колективу про те, що він разом з Радою хоче виступити співзасновником газети, знову не взяли до уваги. Поки орган — розумієть малинські лідери — буде в їхніх руках, доти гратиме те, що замовлятимуть. Випусти птаху з клітки — вона таке заспіває, що...

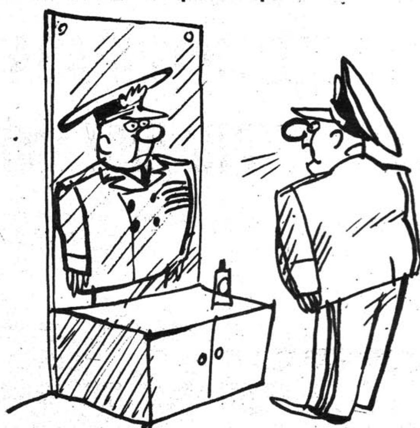
Але редакція не стала на коліна. На захист районки виступило «Комсомольское знамя» — тепер «КоЗа». Це, безперечно, довело температуру кипіння пристрастей навколо газети до краю. Тепер третя, позачергова надзвичайна сесія готується таємно, планомірно ведуться переговори з депутатами — розправа з журналістським колективом і його керівництвом буде остаточною і безповоротною.

Хто в нашій державі, що ніби хоче стати правовою, дотримується правових норм? Навіщо дітям згідно із законом — перереєстровувати газету, прислухатися до думки колективу, укладати установчий договір з редакцією? Краще зачавити її так, як це робилося ще не так давно на компартійних пленумах і бюро. Отака демократія!

Володимир КИСЕЛЬЧУК.

Малин
Житомирської області.

Жарт номера

Чи не надто часто наші генеральні лінії перетворюються на генеральські лампаси?

Леонід СУХОРУКОВ.

Мал. Анатолія ВАСИЛЕНКА.

Побутова абетка

- Атлант — несуча конструкція небес.
- Бумеранг — зброя із зворотним зв'язком.
- Ворог — потенційний претендент на вашу вечерю.
- Гамлет — принц, що отруїв не тільки своє, а й наше життя вічним запитанням.
- Демократія — воля більшості, дозволена... меншістю.
- Елементарщина — періодична система Менделєєва.
- Єресь — точка зору, що не збігається з офіційною.
- Журавель — антипод синиці в руках.
- Золото — метал, що знецінюється лише в процесі мовчання.
- Ізаура — рабиня, що за популярністю дасть фору дядькові Тому.
- Їдальня — ворог шлунка.
- Йолоп — (тлумаченню не піддається).
- Кишеня — тара для зберігання слів.
- Літак — вид транспорту, в якому всі пасажири займають однаково високе становище.
- Мінімум — база для максимуму.
- Неон — газ, який не вимагає додаткової реклами.
- Обіцянка — набір слів, виконання яких треба чекати протягом 9 460 800 секунд.
- Пістолет — віковий ювілей числа «пі».
- Реклама — поганий, але двигун.
- Суфлер — людина, яка ніколи не підвищує голосу.
- Тонзура — маківка, вибрита з Божою допомогою.
- Убозтво — стан, у який поринули ми всі після підвищення цін.
- Фізик — антилірик.
- Хобі — «промінчик світла у темному царстві» буденності.
- Царство — державна формація № 39.
- Читач — людина, яка на відміну від покупця. не завжди права.
- Шекспір — драматург, який з будь-якої дрібнички робив трагедію.
- Ювілей — день без критики.
- Ярлик — навісили, отже оцінили.

Ілля КУЛИК.

Альтернативні думки

Зняв з себе відповідальність — і виявився голим королем.

Вживати алкоголь — хіба це не боротьба з ним!

Час, коли нікому не позаздриш, навіть собі.

Божився продавець, що товару більше немає, потім кається, що біс попутав.

Кулак — істина в останній інстанції.

Вячеслав НАЛЬОТОВ.

Халамидники

ДИПТИХ ПРО ПРОКЛЯТТЯ

1. НЕ ПРОКЛИНАЙТЕ ДІТЕЙ

Страшним прокляттям прокляла свого сина-шалапута громадянка Т. Витребенько. Коли він у черговий раз провів ніч у відділенні міліції, вона спересердя вигукнула: «А щоб ти нової перебудови не діждався!»

2. ПРОКЛЯТТЯ ЗБУВАЮТЬСЯ

Аж через вісім років збулося прокляття, яким проклялa Сержа Хомигу сусідка, коли він підлітком обтрусував її грушу. «Щоб тебе трясця трясла!» — вигукнула вона тоді.

Тепер, виступаючи з рокгуртом «Не всі вдома», він на сцені щовечора трясеться, як у пропасниці.

Феодосій ЛУЗАН.

Конкурс «І не таке буває...»

ВОЛЯЧЕ М'ЯСЦЕ

ЦЮ БУВАЛЬЩИНУ Я ПОЧУВ ВІД ВОДІЇВ НАШОГО АВТОПІДПРИЄМСТВА

Якось переганяли двоє водіїв-напарників (до того ж і кумів) новенький автобус із Львівського заводу до рідного АТП. Їхати далеченько, зупинилися перепочити-пообідати. Поки один куховарив, другий вирішив піти побавитися з воликами, що паслися віддалік і здавалися маленькими і молоденькими.

— Піду, куме, — каже, подратую он тих воликів!

— То візьми ніж, покуштуємо волячого м'ясця, — пожартував напарник.

Все б скінчилося, мабуть, добре, але відстань до тварин виявилася набагато більшою, ніж здавалося спочатку. Поблизу ті виявилися здоровезними волицями, у одного навіть кільце в носі. Тож кум подратувати вола подратував, але назад довелося летіти, що є сил. Добігши до автобуса, горе-жартівник з розгону вскочив у двері. А віл, нехороша тварина, підбіг до машини, мовчки стоїть поруч і сопе.

Кум з іншого боку куховарить, і — ясна річ, нічого цього не бачить.

— Гей, куме, — чує з-за автобуса, — я приніс-таки волячого м'яса.

— Ти що, здурів?! Я ж пожартував.

— Здурів, не здурів, але оце отут воно лежить. Іди подивися, бо важке, ледве дотягнув!..

Напарник обійшов машину і...

...Десь на четвертому колі йому вдалося нарешті вскочити у відчинені двері автобуса. На щастя, віл у салон не поліз...

Надіслав Микола СОЛЕНОК.

Чернігівська область.

СОНЯЧНИЙ УДАР

Колись у задусі застійного мракобісся дизайнер Нетудихата у відпустці неодмінно смажився на розпечених каменюках «диких» кримських пляжів. Нині ж дефіцит усього сущого загнав Андрія із сином Костиком дихати п'янким цілющим повітрям на припорошені радіонуклідами дніпровські пляжі рідного заводського пансіонату. Немов і за прохідну заводу не виходив — усі свої!

Отож тепленькою компанією з подружжям Іваном та Ганною Безносюк різався Андрій у дурня, ходив до сільського буфету по пиво, а ввечері, коли засинав Костик, — на танці або в кіно. З усіх клопотів лишалося хіба що слідкувати за панамою на Костиковій голові, щоб уберегти дитину від сонячного удару.

— Не хочу, не хочу, не хочу! — скиглив хлопчисько.

— Боже, мало дітям радіації, так ще й сонце опромінює! — заголосила Ганна.

— Та немає тут ніякої радіації, — рішуче заперечив Іван, — хіба ж не бачиш, — тицьнув рукою, — ондечки на сонечку дозиметри спокійнісінько собі смажаться?!

— Які дозиметри? — здивувався Андрій.

— Та ось: Борис Йосипович та Розалія Семенівна з центральної заводської лабораторії. Я, друзі, достеменно знаю: євреї — люди розважливі й тямущі, не те, що ми. Розумні люди за профспілкові пільги в радіацію не полізуть!

За хвилину з'єдналися в гурт і гра пожвавішала — Борис Йосипович фотографічно пам'ятав карти і грав, як Бог, а ввічлива та привітна Розалія Семенівна іноді непомітно навмисно програвала, щоб не дратувати запального та гонорового Івана. Отак і промайнув спекотний день, за ним теплий оксамитовий вечір. І був би забутий той день життя, як і тисячі попередніх, якби Борис Йосипович не запросив чоловіків після кіно на кручу: поласувати чудовою настоянкою золотого кореня на казенному спирті.

Глибокої ночі втомлений, але ж і щасливий дизайнер лежав на спині і прислухався до магічної музики нічної тиші. Цілюща сила золотого кореня не давала заснути, спонукала серце могутньо калататися, а душу — прагнути палких бажань. Андрій згадав чомусь про розповідь діда, що рід їх походить від запорізьких козаків, і з гордістю помацав розкішні пшеничні вуса. Раптом загострений слух вловив якийсь глухий гуркіт, в мереживо якого все чутніше впліталися брязкіт металу та короткі, немов лайка, вигуки. Шумовиння наростало, і ось уже все навкруги поглинуло тупотіння коней, а нічний морок розколовся сухим тріскотінням пострілів. Збуджений золотим коренем і вкрай заінтригований незбагненною нічною загадкою, допитливий дизайнер вискочив зі свого дерев'яного «курятника» і помчав до майдану, що біля головного корпусу.

Пекельна картина постала перед хлопцем. У сірій передсвітанковій імлі сновигали вершники на конях, бігали розлючені солдати у чудернацьких синіх жупанах і в шапках якоїсь незвичної форми. Всі кричали, лаялись, стріляли та люто вимахували шаблюками.

Переляканий козацький нащадок кущами та чагарниками рвонув назад, до Костика, але був швидко перестрінутий отими жупанниками й нагайками та прикладами відігнаний до юрби приголомшених колишніх відпочиваючих, а тепер полонених. Перші промені сонця очманілий дизайнер зустрів стоячи над кручею, немов у мороці спостерігаючи, як з натовпу вихоплюють євреїв та комуністів і, підганяючи ударами, женуть на край прірви. Величезний чолов'яга, либонь отаман, енергійними командами поспіхом готував розправу. Андрія вразили і вигляд і поведінка велетня — все було не так, як вчили в школі. На шапці його поряд з тризубом чомусь палахкотіла червона стрічка, а говорив «бугай» з мішаниною добірних російських матюків, революційних гасел та німецьких слівців.

— Ось що, люди добрі! — звернувся до юрби лобуряка.— Хоч стріляти в жидів та більшовиків для нормальної людини — то є справжня насолода, та я нікого не силую. Хто хоче, може йти досипати солодкії сни, а кому до вподоби свята й веселощі — залишайся! Ферштейн? — І він весело зайшовся лайкою.

— А дозвольте я полосну, — несподівано виступив з юрби Нетудихата і показав на кулемет «Максим», що наїжачився на полонених з тачанки.

— А вмієш, козаче?! — регочне отаман.

— Ще б пак, щороку на військовій перепідготовці стріляю! — Андрій відкрито усміхнувся велетневі.

— Тоді ж бо слухай мою команду: по жидо-більшовицьких масонах, ворогах усього людства, вогонь!

Нетудихата припав до кулемета й гарячково шукав очима Бориса Йосиповича. Ось вони зустрілися поглядами і блискавично підморгнули один одному. Андрій ретельно прицілився і дав довжелезну чергу високо над головами смертників. Він стріляв доти, доки остання куля не пірнула у хвилі Дніпра десь далеко-далеко, аж біля протилежного берега. І коли смердюча курява розвіялася, не було й сліду від людей, котрі ще хвилину тому мали помирати наглою смертю. Забігали, заволали синьожупанники, та марно. Тікати ж бо навчилися...

— Ти що? — велетень з перекошеною пикою та оголеною шаблюкою в могутній руці насувався на враз принишклого, нещасного дизайнера. — Стріляти не вмієш?! Чи, може, навмисне відпустив гадів?!!

— Постривайте, отамане! — Андрій кволо підвівся. — Не гнівайтесь! Все одно усі ті люди з нашого заводу, з Києва. А там, самі знаєте, скільки Кюрі розпорошено. Вони й самі від радіації повиздихають.

— І то правда, — трохи м'якшав отаман і гримнув так, що у вухах нашого героя щось ніби луснуло. — Хлопці, по конях!

Враз все навкруги прийшло до руху, і от вже ватага кіннотників вихором помчала просто на Андрія, виблискуючи лезами шаблюк. «Ось вона — мить істини!» — немов блискавка яскраво спалахнула думка. Нетудихата лівою рукою намацав гранату «лимонку», котра лежала в кишені, і міцно затис її в долоні разом із цупкою тканиною джинсів. Правою ж рукою він заліз у кишеню і мертвою хваткою ухопив пальцем кільце. І коли шабля вогняним вихором злетіла над його головою, Андрій щосили рвонув кільце, аби розміняти своє життя на життя негідника-бандита. Страшенний біль пронизав усе його тіло, яскравим спалахом засліпивши очі. «Мабуть, осліпить очі в голові, відрізаній від тіла!» — майнула згасаюча думка. Андрій несамовито, не по-людськи закричав і... прокинувся.

Сліпуча електрична лампочка під стелею «била» йому прямо в очі. Дизайнер відчув, що залізною хваткою затиснув щось дуже болюче і враз розтулив пальці.

— Татусю, татусю! — схлипував переляканий Костик (очевидячки, це він включив світло). — Татусю, у тебе що — сонячний удар?! Так?!

— Та ні, це я просто той, теє, — промимрив замакитрений гуманіст, — я золотого кореню трохи...

Дизайнер замислився, аж доки зовсім не оклигав.

— А втім, синку, — мовив далі спокійно й розважливо, — мабуть, ти маєш рацію. І золотий корінь, і взагалі усе живе на світі — однаково від сонця. Воно і ніжить, і живить, і б'є нас, коли треба. Іноді це вельми корисно — отой сонячний удар. Як профілактика від бруду на душі: дарма, чи то чорного, червоного, або зеленого... Чиста душа людська і щире серце мають світитися самим лише сліпучим золотавим сонячним сяйвом. О!

І, задоволений отими мудрими словами, Андрій обережно почухав там, де ще їй слід лежала остання «куля» для себе — бойова граната «лимонка».

Юрій БОЛЬШАК.

Усьо чотко!

ЇХАЛИ ПОЛІЩУКИ ДО ІСПАНІЇ...

Потрапити до раю, тобто за кордон, особливо за кордон капіталістично-загниваючий, — мрія кожного радянського патріота. Тим паче — «на халяву», під виглядом ділового візиту.

Недавно таке щастя — поїздка до Іспанії — випало окремим представникам міста Кузнецовська, столиці поліських «атомників». Запросили їх широкі кола громадськості іспанського міста-побратима Альмараса.

Одержавши запрошення, керівництво Рівненської АЕС паралельно одержало й повне безсоння: як з-поміж десятків тисяч мешканців Кузнецовська вибрати жменьку найдостойніших делегатів? За якими критеріями оцінювати будівельників, експлуатаційників, кухарів, лікарів й інших співгромадян?

Цю нелегку ношу добровільно поклав на свої плечі директор АЕС В. Коровкін. Оскільки поїздка до капіталістичної країни не рівня візитові дружби, скажімо, до сусідньої Білорусії чи навіть Татарстану, то й кандидатури підбиралися виключно міжнародного рівня. Найперше, твердою рукою директор вніс до списку власне прізвище. Далі — свого заступника М. Червоткіна, як довірену і перевірену особу. А за директором і заступником вишикувалися в колону по одному начальники трохи нижчі: управління капітального будівництва — В. Дубенський, просто управління будівництва — В. Огородник, начальник зміни — Л. Зайчик. А щоб в іспанських побратимів не склалося хибне враження, наче до них прибула делегація кузнецовського начальства, В. Коровкін включив до списку як представника широких верств трудящих слюсаря Г. Приймака.

Все це робилося у глибокій таємниці, щоб не привернути уваги ворожих спецслужб. Та все ж так звані екстремісти й інші деструктивні елементи дещо пронюхали і почали плутати карти. Якийсь баламут зателефонував голові Кузнецовської міської Ради народних депутатів В. Веремчуку. Оскільки Радянська влада у столиці поліських енергетиків ще ніби існує, голова її законно обраного органу дозволив собі поцікавитися у директора АЕС, на якій підставі той формує делегацію громадськості міста не тільки без погодження з міськвиконкомом, а й... взагалі його не повідомивши! Так прямо й спитав. Нахабний, як бачите, голова міськради у Кузнецовську. Але директор АЕС швиденько його «сповив» — пообіцяв зарезервувати одне місце в делегації для представника міських властей.

Терміново зібрався на засідання міськвиконком. І своїм рішенням ухвалив рекомендувати до складу делегації заступника голови міськвиконкому Р. Омельчука, наділивши його правом від імені Ради вести в Альмарасі ділові переговори і підписувати угоди.

Делегація від'їжджала, як і формувалася, в умовах глибокої конспірації. Кращі сини Кузнецовська збиралися в далеку дорогу з таким поспіхом, що... забули повідомити про свій від'їзд «доданого» заступника голови міськвиконкому. Простий люд каже, що вони елементарно втекли.

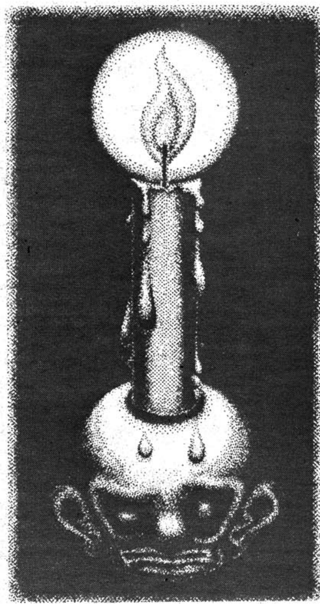
Мільйони радянських людей жодного разу в Іспанії не були, тим паче — з офіційним візитом. І нічого, живуть, і дехто навіть вважає себе щасливим. Міг би й Омельчук як-небудь обійтися. Але він чомусь невдоволений, обурюється, що під його «маркою» поїхала інша людина — С. Арістова, яку ніхто не уповноважував вести офіційні переговори і підписувати угоди.

Цю вродливу жінку директор АЕС В. Коровкін самочинно наділив правом представляти в Альмарасі міську владу Кузнецовська. Іспанці хіба ж розберуться!

Директор АЕС пояснює: Арістова, мовляв, раніше очолювала Кузнецовський міськвиконком, брала участь у прийомі іспанської делегації позаторік, то й має повне право. Але ж С. Арістова давно не є керівником міста!

Директорові АЕС видніше, кого везти за кордон? Везіть, Володимире Олександровичу, на здоров'я! Беріть відпустку, купуйте екс-голові квиток за власні гроші і представляйте її за кордоном хоч би й як голову Ради Міністрів. Але, здається, іспанці, коли їхатимуть до Кузнецовська восени, не дозволять собі взяти замість законно обраного керівника місцевої влади зовсім іншу людину — лише на тій підставі, що вона комусь з тамтешніх можновладців більш симпатична. З політичних, зрозуміло, міркувань...

Петро ЯКОВЧУК.

Баєчки

НЕПЕРЕБІРЛИВИЙ

— То яку посаду вам надати? — запитали в Мегафона.
— Будь-яку, — чемно відказав той, — аби командувати!

ЩАСЛИВЧИК

Оселедець до сусіда:
— От щасливчик!
— Хто?
— Діоген.
— А то чого?
— Один у бочці жив...

ТОЧКА ЗОРУ

— Що там не кажи, колего, а без дірочок важко! — зауважив Друшляк Цеберці.

ПЛІТКИ

— Ну, де й коли ви бачили те Сонце? Та його навіть під землею нема! — запевняв Кріт.

СКОРОТИВ

Троє Трутнів працювали на пасіці дегустаторами. Та невдовзі Джміль одержав зверху наказ про негайне скорочення штату.

Тепер на пасіці дегустатор один. Ведмідь...

Борис СЛЮСАР.

Світловодськ.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Замість фейлетону

ДЛЯ ТИХ, ХТО «ПРОТИ», або ЯК ОРГАНІЗУВАТИ АГІТАЦІЙНУ КАМПАНІЮ ПРОТИ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Припустимо, за своїми переконаннями, ви рішучий противник того, щоб Україна нарешті здобула державність. Більше того, ви готові до рішучих дій, аби лишень не допустити, щоб на грудневому референдумі народ сказав «так» нашому державному суверенітетові.

Поради «Куреня» допоможуть вам організувати вашу агітаційно - пропагандистську кампанію грамотно і ефективно.

У зв'язку з тим, що переважна більшість нашого населення в суверенній державі ніколи не жила, а отже, не відає, що воно таке, найефективнішим методом вашої агітаційної роботи є регіональне залякування. Чим дужче населення певних регіонів вдасться залякати майбутньою незалежністю, тим більше гарантій, що воно голосуватиме проти неї.

Територію для вашого масованого агітаційного наступу бажано обирати в південних та південно-східних регіонах України. Через відсутність правдивої та об'єктивної інформації (а місцева преса нею, на ваше щастя, не балує) кампанію регіонального залякування там проводити набагато легше.

Ви обрали, приміром, якесь місто Н. десь серед неозорих степів благословенної Луганщини.

Ні в якому разі не слід прямим текстом агітувати там проти незалежності України. Народ у нас грамотний, ще, боронь Боже, приймуть вас за провокатора й можуть добряче відгамселити. Діяти треба витонченіше.

Для того, щоб якнайшвидше досягти мети, вам належить хоч на кілька днів видатися... «рухівцем».

Зрозуміло, психологічно вам це зробити буде важко — прикидатися тим, з ким свого часу боролися. Але, як то кажуть, мета виправдовує засоби. Тим більш, що до НРУ в даному разі вступати зовсім не обов'язково. Головне, придбати вишиванку, жовто-блакитний значок, обзавестися прапором та мегафоном. Те ж саме нехай зроблять ваші соратники, готові боротися проти незалежності «до останнього». Не біда, що переважна більшість з них може не знати української мови. Після належного інструктажу такі одно-двоскладові слова, як «Ганьба!» і «Геть!» запросто вивчить навіть африканський людожер.

Підготувавшись та проінструктувавшись (до ролі інструкторів можна залучити колишніх місцевих партапаратників), прибуваєте всім дружнім гуртом до наміченого міста Н.

Передусім слід пройтися вулицями галасливою юрбою. Побільше антиросійських гасел! Побільше вигуків у мегафон на кштат «Геть москалів!» (навіть якщо з вуст окремих ваших однодумців це звучатиме, як «Гєть!»). Головне, щоб на кожного російськомовного місцевого жителя прийшлося не менш, як по одному гаслові чи закликові подібного змісту.

Коли все місто буде належним чином психологічно підготовлене, час переходити до другого етапу — мітингу.

Мітинг влаштовується на центральній площі з обов'язковим запрошенням кореспондентів місцевих та республіканських консервативних видань, а також програми «Час».

Отут уже вам доведеться постаратися. Головне — побільше галасу, загроз та нетверезих учасників заходу, щоб наочно продемонструвати всім присутнім «істинне лице так званих самостійників».

Крім того, з виступів на мітингу місцеві жителі мусять чітко з'ясувати, що:

— у незалежній Україні не місце всім неукраїнцям;
— усіх, хто не знає, як буде українською мовою «забор», слід негайно упекти до буцегарні;
— осіб неукраїнського походження треба депортувати геть за межі суверенної держави.

Якщо вам вдасться переконати у серйозності ваших намірів присутніх, а також численних глядачів програми «Час» (а вона ніколи не обходить увагою такі події), то матимете всі підстави вважати, що досягли своєї мети. Тобто громадськість регіону вкрай залякана всім, що почула й побачила. А отже, серйозно замислиться над своєю позицією під час майбутнього референдуму.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

РІШУЧІ ПОКИ КИЯНИ...

Футбол

Футбольні спілки Литви, Естонії та Федерація футболу Латвії дістали «добро» на відновлення членства в ФІФА і УЄФА. Це рішення було прийнято на виконкомі Федерації футболу СРСР.

Те питання вимушено стало головним у порядку денному засідання, бо організаторам довелося зняти інше — про структуру чемпіонату СРСР на 1992 і наступні роки...

—Я попросив одразу слова, — сказав мені голова Федерації футболу України Віктор Банников, — і заявив, що наша держава готується до проведення національного чемпіонату. Подібну заяву зробили і представники Молдови.

— Отже, Вікторе Максимовичу, ви не відмовляєтесь від своїх слів, і попри всякі політичні рішення Україна крокуватиме до незалежного футболу?

— Безперечно. Хоча я не сумніваюся, що в перший день грудня український народ більшістю проголосує за незалежну державу. Тоді й справи спортивні вирішуватимуться автоматично. До речі, на всяк випадок у Москві є запасний варіант. Якщо Україна відокремиться, то на місця її команд претендуватимуть клуби з Санкт-Петербурга, Ростова-на-Дону, Баку, Алма-Ати, Бішкека, а може, ще хтось.

— Ведуться розмови, що ми вже, мовляв, «пролетіли» повз чемпіонат світу-94...

— То невірно. Сподіваюся, що на Конгресі ФІФА наступного року нас приймуть до цієї організації і повинні дозаявити в якусь відбіркову групу чемпіонату світу. Втім, незабаром ми з Веремеєвим побуваємо в Цюріху, у штаб-квартирі ФІФА. Тоді й матимемо абсолютно точну інформацію.

Головний тренер Київського «Динамо» Анатолій Пузач сказав, що все вирішиться до першого грудня. Але має побоювання, щодо підсумків референдуму.

— Чи знайомі з різними варіантами перехідного весняного чемпіонату України?

— Досить поверхньо. Але, переконаний, вирішальною обставиною має бути виключно спортивний принцип. Треба починати зі справедливих для всіх рішень.

Додам: я особисто давно вже переконаний, що нам потрібно футбольне відокремлення. І скептично ставлюся до зауважень на кшталт: що ви — відомий у світі клуб їздитиме до Білої Церкви, Кременчука тощо. Таким опонентам відповідаю, що незалежність дозволить швидше інтегруватися нашому футболу в світовий. І для українських клубів, і для збірних буде дуже корисною футбольна воля...

Ще категоричнішим був президент ФК «Динамо» (Київ) Віктор Безверхий, який заявив кореспондентові Укрінформу:

— Ми виступаємо за проведення без зволікань національного чемпіонату України. Шкода, що втрачено багато часу. Зокрема для того, щоб проводити матчі з командами інших країн. Можна було вже встановити неофіційні контакти з міжнародними організаціями і приготувати необхідні документи.

Припускаю, що протягом перших двох років багатьом клубам буде важко в плані економічному. Не всі одразу зіпнуться на ноги. Тому добре було б заснувати спеціальний фонд підтримки українського футболу. Ці кошти допомогли б вижити командам з провінції. Наш клуб готовий внести значну суму...

Що ж, позиція київського «Динамо» викликає лише повагу. А яка вона, цікаво, в інших українських клубів з вищої ліги? Кажуть, що запорізький «Металург» національна ідея обходить взагалі, а харківський «Металіст» пристане до українського чемпіонату, якщо змушений буде за спортивними показниками залишити вищу лігу чемпіонату СРСР. І це позиція. От тільки хотілося б почути, як до таких рішень своїх футболістів і тренерів поставляться болільники в Запоріжжі та Харкові? Бо тільки для них, і не когось іншого, існують ці спортивні колективи...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Футбол сьогодні. **Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

СИТУАЦІЯ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ

З наближенням фінішу чемпіонату України у другій лізі ситуація в турнірній таблиці помітно загострюється. І це не дивно, бо лiпше місце дозволить навіть до першої ліги (елітної) національного чемпіонату, що, сподіватимемося, все ж стартуватиме наступного року, потрапити.

А поки становище команд таке: «Нафтовик» — 55 очок (різниця м'ячів — 63—26), «Колос» — 53 (63—32), «Прикарпаття» — 52 (60—31), «Приладист» — 51 (59—30), «Верес» — 51 (52—31), «Кристал» — 49 (67—42), «Динамо» — 46 (54—37), «Полісся» — 42 (52—50), «Автомобіліст» — 42 (29—29), «Темп» — 41 (54—45), «Десна» — 41 (49—42), «Поділля» — 40 (44—40), «Закарпаття» — 39 (46—43), «Кривбас» — 39 (60—49), «Шахтар» — 35 (60—49), «Карпати» — 35 (28—35), «Океан» — 34 (36—52), «Сталь» — 34 (44—56), «Дніпро» — 33 (31—44), «Хімік» — 32 (39—54), СКА — 31 (31—42), «Зірка» — 30 (37—64), «Вагонобудівник» — 28 (39—63), «Маяк» (Очаків) — 27 (36—64), «Маяк» (Харків) — 8 (21—93). До речі, харків'яни, провівши 38 матчів, не виграли жодного.

ЕЛІТА СВІТОВОГО ТЕНІСУ

Оголошено новий список найсильніших ракеток світу. Його продовжує очолювати швед Стефан Едберг, далі йдуть — Борис Беккер (Німеччина), Джим Курьє (США), Іван Лендл (США). Ми не помилилися, останній — відомий спортсмен — до недавнього часу був громадянином Чехо-Словаччини. Але відомо, що Іван вже багато років живе в Сполучених Штатах, одружився з американкою. От і отримав громадянство США.

Представники нашої країни до десятки найсильніших не входять. Але і вони посідають досить престижні місця: Андрій Некрасов — 16-й, Андрій Чесноков — 26-й.

КОНТРАКТИ ПІДПИСАНО

Відомий радянський волейболіст Валерій Сапега — олімпійський чемпіон — за 650 тисяч доларів гратиме в італійському професіональному клубі міста Падуя.

* * *

Український легкоатлет, «космічний» стрибун з жердиною, олімпійський чемпіон і дворазовий чемпіон світу Сергій Бубка підписав контракт з берлінським «Олімпійським спортклубом». Сума контракту 200 тисяч марок, плюс житло та безкоштовний проїзд йому та сім'ї додому і назад.

Контракт набуває сили в грудні і триватиме до кінця 1992 року.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Юні динамівці Києва (гравці 1976 року народження), яких готував тренер Олександр Шпаков, стали чемпіонами країни з футболу.

У цих змаганнях брало участь 64 команди СДЮШОР. На фінальному етапі українські хлопчики здобули три перемоги в трьох матчах з різницею м'ячів 8—2.

* * *

З наступного року країнам Східної Європи заборонятиметься встановлювати будь-які вікові ліміти для гравців, які бажають виступати за рубежем. Таке рішення прийняла конференція президентів та генеральних секретарів національних футбольних федерацій Європи, що пройшла в Монтре (Швейцарія). Позачерговий конгрес УЄФА затвердив це рішення, бо віковий ценз було визнано порушенням прав людини.

Генеральний секретар УЄФА Герхард Айгнер відзначив, що процес масового переходу гравців зі Сходу на Захід не припинити.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ — перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК — заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ — член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО — заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО — заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ — відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник відповідального секретаря Віталій Суддя.
Чергові редактори Марина Дятлова, Людмила Коханець.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Олексій Бондаренко.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.
Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.
* * *
Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-74, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 156.200
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03151891.